

శ్రీరస్తు.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

మదరాస్ సద్ గ్రంథ ప్రకాశన సభయొక్క-

ఆ ఆ వ ప్ర చు ర ము. ఓ.

Satgrantha Prakasana Sabha,
MADRAS.

TELUGU PUBLICATION No. 6

పెరియాళ్వార్ తిరుమొళిసారము

(పెరియాళ్వారు సాయించిన రగిం పాశురములయొక్క
సారాంశ సంగ్రహము.)

సభవిద్వాం.

కంచి. ప్రతివాదిభయంకరమ్. అణ్ణజరాచార్యులవారు
వ్రాసినది.

పాఠచాకలపేట. గోపాలకృష్ణా ప్రెస్సులో

ముద్రితము.

దీనివెల. సభమెంబర్లకు ౧-౦-౦

ఇతరులకు ౧-౪-౦

1948

శ్రీ ర మ్మ.

ఈగ్రంథము కీర్తిమూర్తులై ధార్మికాగ్రేసరులైన
పూర. శ్రీరాములుశ్రేష్ఠిగారి శాశ్వత జ్ఞాపకార్థముగ
వారియొక్క ధర్మభార్య పూర. శ్రీదేవమ్మ ద్రవ్యసహ
యమువల్ల ముద్రింపబడెను.

శ్రీకృష్ణ.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

మదరాస్ సన్ గ్రంథ ప్రకాశనసభయొక్క.

ఆ ఆ వ ప్ర చు ర ము. ౬.

Satgrantha Prakasana Sabha,
MADRAS.
TELUGU PUBLICATION No. 6

పెరియాళ్వార్ తిరుమొళిసారము

(పెరియాళ్వారు సాయించిన ౪౫౦ పాశురములయొక్క
సారాంశసంగ్రహము.)

సభవిద్వాం.

కంచి. ప్రతివాదిభయంకరమ్. అణ్ణజ్జరాచార్యులవారు

వ్రాసినది.

పాఠచాకలపేట. గోపాలకృష్ణా ప్రెస్సులో

ముద్రితము.

దీనికెల. సభమొంబర్లకు ౧౦-౦

ఇతరులకు ౧౫-౦

1948

శ్రీ గ స్తు.

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

శ్రీవైష్ణవసంప్రదాయసారాంశములు.

శ్రీవైష్ణవసంప్రదాయమున జనించి బాల్యప్రభృతి వైదికపద్ధతి యందుండువారు సాంప్రదాయకార్థములనన్నింటిని తేలుసుకొని గృతార్థులగుదురు. కొందఱు జన్మాంతరపుణ్య విశేషముచే శ్రీవైష్ణవులుగపుట్టియు కొంచమైనను సాంప్రదాయకార్థముల నెఱుంగకయే బాల్యము మొదలు కేవలతాకిక పద్ధతిలో ప్రవేశించి యితరవిషయక వ్యాసంగములచే కాలమును గడుపుచున్నారు. వీరు సైతము సాంప్రదాయకవిషయములను గొన్నిటినినైనను ముఖ్యముగ దెలిసికొనుట మంచిదనిదలంచి అత్యవశ్యకములగు సాంప్రదాయకవిషయములను కొన్ని టిని మాత్రమే యిచట సంగ్రహముగ వ్రాయుచున్నారము.

ఆశ్వాసులును ఆచార్యులును మన శ్రీవైష్ణవసంప్రదాయ సమున్నతికి అభివృద్ధికి ముఖ్యకారణభూతులైయున్నారు గనుక వీరితిరునామములను అవతరించిన కాలదేశములను లోకోపకారార్థముకావించిన విశేషములను మొట్టమొదట ముఖ్యముగ తేలుసుకొనవలయును.

ఆ శ్వా సు లు.

- (1) పాయ్గైయాశ్వాస్ (2) పూదత్తాశ్వాస్ (3) పేయాశ్వాస్ (4) తిరుమట్టిశైయాశ్వాస్ (5) నమ్మాశ్వాస్

(6) కులశేఖరాశ్వార్ (7) పెరియాశ్వార్ (8) తొణ్ణరడి ప్పొడియాశ్వార్ (9) తిరుప్పాణాశ్వార్ (10) తిరుమజ్గై యాశ్వార్ అని షడుగురు ఆశ్వాదులు ఈ వరుసక్రమముగనే యవతరించియున్నారు.

1. పొయ్గైయాశ్వార్—వీరికే సరోముని కాసార యోగియని తిరునామములు గలవు. వీరు శ్రీకాంచీ నగరం బున శ్రీయథోక్తకారిపెరుమాళ్ళ సన్నిధిప్రక్కననుండు ఒక తటాకమున సువర్ణతామరపుష్పమునందు ద్వాపరయుగాంత మున అవతరించి నూఱుపాశురములుగల “ముదల్ తిరు వ్దాది” యను దివ్యప్రబంధమును సాయించియున్నారు.

2. పూదత్తాశ్వాదులు—భూతమునియని వీరికినామాం తరము గలదు. వీరు ద్వాపరయుగాంతమున తులామాస ధనిష్ఠా నక్షత్రమునందు “తిరుక్కడలేన్దులై” (మహాబలిపురము) అను దివ్యదేశమున నవతరించి నూఱుపాశురములచేనొప్పు “ఇర ణ్డామ్ తిరువ్దాది” యను దివ్యప్రబంధమును కృపణేసి యున్నారు.

3. పేయాశ్వాదులు—వీరికి మహాదాహ్వయులని తిరు నామము. వీరు చెన్నవట్టణమునకు సమీపముననుండు మైలా పూరునందు అల్పిళిమాస శతభిషనక్షత్రమున అవతరించి నూఱుపాశురములుగల “మూన్డామ్ తిరువ్దాది” యను దివ్యప్రబంధమును ఆనతిచ్చియున్నారు.

4. తిరుమళ్ళికైయాశ్వాదులు—వీరిని భక్తిసారముని యనియెదరు. ఈ మహానీయులు మదరాసుకు సుమారు 15

మైశ్లదూరముననుండు మహీసారక్షేత్రమున “తిరుమొట్టిశై” యను దివ్యదేశమునందు తైనెల విశాఖానక్షత్రమునందు ఆవిర్భవించి ౯౬ పాశురములుగల “నాణముకణ తిరువందాది” ౧౨౦ పాశురములచే మెఱయు “తిరుచ్చున్ద విరుత్తమ్” అను రెండు ప్రబంధములను నెలవిచ్చియున్నారు.

5. నమ్మాళ్వారులు—వీరికి శతకోపముని పరాఙ్ముళముని వకుళాభరణముని ఇత్యాద్యనేక తిరునామములు గలవు. వీరు కురుకాపురి యనెడి అళ్వార్ తిరుగరియును కలియుగారంభములో వైయాళినెల విశాఖానక్షత్రమునం దవతరించి (1) నూఱు పాశురములుగల తిరువిరుత్తము, (2) ఏడుపాశురములుగల తిరువాళిరియము, (3) ఎనుబదియేడు పాశురములుగల పెరియ తిరువందాది, (4) ప్రియ్యన్నినూటరెండు పాశురములుగల “తిరువాయ్మొట్టి” అను నాలుగు వేదసారములైన నాలుగు దివ్యప్రబంధములను సాయించియున్నారు.

6. శ్రీకులశేఖరాళ్వారులు—వీరు మలయాళదేశమునందలి “వజ్జిక్కళమ్” అను దివ్యదేశమున మాళిమానమున పునర్వసు నక్షత్రమునందావిర్భవించి, 105 పాశురములచే రాజిలు “పెరుమాళ్ తిరు మొట్టి” యనెడి దివ్యప్రబంధము నానతిచ్చియున్నారు.

7. పెరియాళ్వారులు—వీరికి శ్రీభట్టనాథులు శ్రీవిష్ణుచిత్తులు అనియు తిరునామములు గలవు. శ్రీవిల్లిపుత్తూరునందు ఆనినెల స్వాతీనక్షత్రమున ప్రణవస్థానమైన తిరుప్పల్గారును

461 పాశురముగల పెరియార్ వాక్ తిరుమొళి యను రెండు ప్రబంధములను ప్రసాదించిరి.

8. తొణ్ణరడిప్పొడియాళ్వారులు—వీరిని భక్తాజ్ఞిరేణు వనియెదరు. వీరు చోళదేశమునందు “మణ్ణజుడి” యను అగ్ర హారమునందు మార్గళినెల జ్యేష్ఠానక్షత్రమున అవతరించి పది పాశురములుగల “తిరుప్పళ్ళియెఱుచ్చి” నలువదియైదు పాశురములుగల ‘తిరుమాలై’ అను రెండు ప్రబంధములను రచించినారు.

9. తిరుప్పాణాళ్వారులు—మునివాహనసూరియని నామ ధేమాంతరము వీరికి గలదు. శ్రీరంగనగర సమీపస్థితమగు ఉరైయూరునందు కార్తికైమాస రోహిణినక్షత్రమున అవతరించి పది పాశురములచే నలంకృతమైన “అమలనాది పిరాళ్” అను ప్రబంధరత్నమును జేసిరి.

10 తిరుమడళ్ గైయాళ్వారులు—వీరిని కలియక, పర కాలసూరియనియు వ్యవహరింతురు. ఈమహానీయులు తిరు వాలి తిరునగరికి సమీపముననుండు తిరుక్కుఱయలూరు నందు కార్తికైమాసము కృత్తికానక్షత్రమున ఆవిర్భవించి, శ్రీనమ్మాళ్వారులుసాయించిన వేదచతుష్టయమునకు శిక్షాదిప డంగరూపములైన (1) పెరియతిరుమొళి పా. ౧౦౮౪. (2) తిరుక్కుఱున్దాణ్డకము ౨౦ పా. (3) తిరెనెడున్దాణ్డకము పా. 3౦. (4) తిరువెఱుకూత్తిరుక్కై పా. ౧౧ (5) శిఱియ తిరుమడల్ పా. ౧౧ (6) పెరియ తిరుమడల్ పా. ౧౧ అను ఆఱు ప్రబంధములను సాయించి యున్నారు.

శ్రీవైష్ణవసంప్రదాయమున పుణ్యవిశేషమువల్ల పుట్టిన వారు ముఖ్యముగ ఆళ్వారులయొక్కయు ఆచార్యులయొక్కయు అవతారదేశకాలాదులను, వారు జేసిన మహిమకారములను ఎఱుఁగుట యత్యావశ్యకమని చెప్పి ఆళ్వారులను గుఱించి యెఱుఁగదగిన విషయములన్నిటిని మొట్టమొదటనే విశదపఱచియున్నానుగదా? ప్రకృతమాచార్యులయొక్క అవతారాదులను వివరించెదను.

ఆళ్వారులకు తరువాత చాలాకాలము శ్రీవైష్ణవసంప్రదాయప్రవర్తకులు ఫలానివారని నిర్ణయించుటకులేనందునను, ఆళ్వారులుసాఁయించిన దివ్యప్రబంధములుగూడ ప్రచారములు గాక మూలబడియున్న సమయమున శ్రీమన్నాథముచులే బహుశ్రమపడి ఆళ్వార్ తిరునగరికి వేచేసి యచట శ్రీ తింత్రిణీవృక్షమూలమునందు (ఆదిశేషాంశమైన చింతచెట్టుక్రింద) శ్రీసమ్మార్వారులవిషయమై వారియంతరంగశిష్యులగు శ్రీచుధురకవులు సాఁయించిన కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తామ్బు ప్రబంధమును ౧౨ వేలుసారులు జపించి యోగదశలో శ్రీసమ్మార్వారులను సాక్షాత్కరింపజేసికొని వీరివలన నాలాయిరదివ్యప్రబంధములను సకల రహస్యార్థములను స్వీకరించి శ్రీవైష్ణవసంప్రదాయమును పలుతెఱుగుల ప్రకాశింపించియున్నారు.

ఈ నాథమునులు చిదంబరమునకు సుమారు 15 మైళ్ల దూరముననున్న కాట్టుమన్నార్ సన్నిధిలో ఆనిమాసము, అనూరాధానక్షత్రమున అవతరించిరి. వీరి శిష్యులు ఘోడరీ కాత్తుల నడి ఉయ్యక్కొండార్. వీరిశిష్యులు మణక్కాల్ నమ్మి

(శ్రీరామమిత్రులు). వీరు సకలశాస్త్రసారంగతులైన
యామునాచార్యులను (ఆశవద్దాసులను) బహువిధములచే
ననుసరించి తనకు శిష్యులుగ జేసికొని వీరిద్వారా మన సంప్ర
దాయమును పలు తెఱఁగుల నభివృద్ధిపఱచిరి.

శ్రీమన్నాథమునుల తనియను

శ్లో॥ సహచిన్త్యాద్భుతాక్లిష్టజానవైరాగ్యతాళయే !
నాథాయ మునయేఽగాధభగవద్భక్తిసింధవే ॥

ఉయ్యక్కొండ్రారు తనియను

శ్లో॥ సమః పజ్జ-జనేత్రాయ నాధశ్రీపాదపజ్జ-జే ।
స్యస్తసర్వభరాయాస్మత్కులనాథాయ ధీమతే ॥

మణక్కాల్ నంబి తనియను

శ్లో॥ ఆయత్నతో యామనమాత్మ దాసమలర్కపత్రార్పణనిష్క్రయేణ ।
యః శ్రీతవానాస్థితయావరాజ్యం సమామితం రామమమేయసత్త్వమ్ ।

ఆశవందారు—ఆడిమాసమున నుత్తరాషాఢా నక్షత్ర
మున శ్రీమన్నాథమునుల యవతారస్థలమైన కాట్టుమన్నారు
సన్నిధిలోనే యవతరించిరి. వీరు మహావిద్వాంసులు. సిద్ధిత్ర
యము, ఆగమప్రామాణ్యము, గీతార్థసంగ్రహము, చతుశ్లోకీ,
స్తోత్రరత్నము మున్నగునవి వీరు సాయించిన గ్రంథములు.
వీరి తిరువడిగళుల నాశ్రయించినవారు, తిరుక్కోట్టియూర్ నంబి,
తిరుమలై నంబి, పెరియనంబి, తిరుమాలై యాణ్డాళ్ మున్నగు
వారు పలువురుకలరు.

శ్లో॥ “యత్పదాఘ్నిరహధ్యాసవిధస్తా శేషకల్మషః ।

వస్తుతాముపయాతోఽహం యామునేయం సమామితమ్ ॥ ”

అనునది వీరి తనియను.

ఆశవందారుకు అనంతమగు శిష్యవర్గమున్నను అందు పెరియనంబియనువారే యనంతరాచార్యస్థానము నలంకరించినవారు. వీరుయుడయవరులకు ప్రధానాచార్యులు. శంఖ చక్రాంకనమును జేసి మంత్రోపదేశము నొనరించినవారే ప్రధానాచార్యులగుదురు.

శ్లో॥ కమలాపతికల్యాణగుణామృతనిషేవయా ।

పూజాకామాయ సతతం పూజాకాయమహతే నమః ॥

అనునది యీ పెరియనంబిగారి తనియను.

ఉడయవర్లు—చైత్రమున నార్ద్రా నక్షత్రమునందు భూతపురి (శ్రీ) పెరుంబూదూరులో నవతరించిరి. వీరు పచ్చాచార్యపదాశ్రితులని ప్రసిద్ధి నొందినవారు. అదియెట్లన—

౧. పెరియనంబిగారి శ్రీపాదముల నాశ్రయించుట వై నఁజెప్పబడినది. ౨. తిరుక్కోట్టియూర్ నంబి శ్రీపాదముల సన్నిధిలో రహస్యార్థ శిక్షణము. ౩. తిరుమాలై యాణ్డాను సన్నిధిలో తిరువాయ్ మొట్టియొక్క యర్థశ్రవణము. (అనగా భగవద్విషయ కాలక్షేపము.) ౪. ఆత్మార్ తిరువరంగప్పెరుమా శరైయర్ శ్రీపాదముల సన్నిధిని దివ్యప్రబుధ మూలాధ్యయనమునుననేక సదర్థగ్రహణమును. ౫. తిరుమలై నంబి శ్రీపాదములందు శ్రీరామాయణ కాలక్షేపము.

యోనిత్యమమృతపదామృజయుగ్మరుక్మ
వ్యామోహతస్తదితరాణి తృణాయమేనే ।
అస్మద్గురోభాగవతోఽస్య దయైకసిన్ధోః
రామానుజస్య చరణౌ శరణంప్రపద్యే ॥

అనునది వీరితనియను. వీరు ౭౪ సింహాసనాధిపతులను
సాపించిరి. అనేక శతసహస్ర శిష్యవర్గములున్నను నంకు
శ్రీగోవిందభట్టరు (ఎంబార్) అనువారే వీరి ప్రధానశిష్యులు.
వారు కాంచీప్రాంతముననున్న మధురమంగలమును
గ్రామమున తైమాసమునందలి పునర్వసు నక్షత్రమున నవత
రించిరి.

శ్లో॥ రామానుజపదచ్ఛాయా గోవిందాహ్వనపాయినీ ।
తదాయత్తస్వరూపా సా జీయాన్మద్విశ్రమస్థలీ ॥
అనునది వీరికి తనియను.

ఎంబారు శిష్యులు, శ్రీపరాశరభట్టరు. వీరు శ్రీకూరత్రా
శ్యాను తిరుకు-మారులు. వైశాఖమాసమున ననూరాధా
నక్షత్రమునందు శ్రీరంగములో వీరియనతారము. వీరియొక్క
వైద్యప్రభావమత్యద్భుతము. శ్రీభాష్యభగవద్విషయాదులు
వీరికి అనితరసాధారణమగు సామ్మ్య. శ్రీరంగరాజస్తవము,
శ్రీగుణరత్నకోశము, అష్టశ్లోకి, భగవద్గుణ దర్పణమను సహ
స్రనామభాష్యము, క్రియాదీపమను నిత్యగ్రంథము మున్నగు
నవి వీరు సాయించిన గ్రంథములు.

శ్లో॥ శ్రీపరాశరభట్టార్యః శ్రీరక్షేశపురోహితః ।
శ్రీవత్సాబ్జ-సుతః శ్రీమాన్ శ్రేయసేమేఽస్తు భూయసే ॥
అనునది వీరికి తనియను.

భట్టరు శిష్యులు నంజీయరు. వీరు తిరునారాయణపుర ప్రాంతమున పంగుని నెలరో ను త్తరఫలునీ నక్షత్రమున నవతరించి మొదట నద్వైతిగానుండియు భట్టరుయొక్క కృపచేతనే మన సంప్రదాయమునకు మరలి దశకాననిర్వాహమును చేసినవారు. వీరికి వడ్డేశకన మహావిద్వాంసులని ప్రసిద్ధిగలను. వీరు అపరవయస్సునందు నాలాయిర దివ్యప్రబుధములనధికరించి, తిరువాయ్ మొట్టికి ఒప్పదినాయిరప్పడియను వ్యాఖ్యానమును గూడ సాయించిరి. వీరి తనియను,

శ్లో॥ నమోవేదాంతవేద్యాయ జగన్మజ్జత హేతవే ।

యస్యవాగమృతాసారపూరితం భువనత్రయమ్ ॥ అనునది.

నంజీయరు శిష్యులు నంబిళ్ళైగారు. నంబూర్ నరదరాజర్ అని వీరికి ప్రాక్తననామము. తిరుక్కలికన్బిదానర్, లోకాచార్యర్ అని తరువాతి తిరునామములు. స్వాచార్యులైన నంజీయరు విశేషాభిమానముతో ననుగ్రహించినది 'నంబిళ్ళై' అను తిరునామము. వీరియొక్క స్వజ్ఞత్వ మప్రతిమానము. ఉభయవేదాంతములయందును నద్వితీయమగు నుపన్యాససామర్థ్యము వీరికుండెడిది. "నంబెరుమాళ్ గోష్ఠియో ! నంబిళ్ళై గోష్ఠియో" అని అతిశబ్దము కలుగునట్లు పెద్దగోష్ఠిలో ప్రవచనముచేసిన మహామతులు అని వీరికి ప్రసిద్ధిగలను. కార్తిక నలకృత్తికానక్షత్రమున వీరి యవతారము.

శ్లో॥ వేదాంతవేద్యామృతవారిరాశేర్వేదార్థ సారామృతపూరచక్రమ్ ।

ఆదాయనమోస్తవహంప్రపద్యే కామణ్యపూణం కలితైరిదాసమ్ ॥

అనునది వీరి తనియను.

ఈ సంబిల్లే గారి శిష్యులు వడకు- త్తిరువీధిప్పిల్లే, అను వారు. వీరికి కృష్ణపాదులని తిరునామము. వీరు ఆని నెలస్వాతిలో నవతరించిరి. సంబిల్లే సాయించిన యాతన్యాసముల నన్నింటిని వీరు గ్రంథరూపముగ సంకలనము చేసియున్నారు. అందు ప్రధానమై సుప్రసిద్ధముగునది ఈడు ముప్పత్తాతాయీరప్పశి యను భగవద్విషయము.

శ్లో॥ శ్రీకృష్ణపాదపాదాబ్జే నమామి శిరసాసదా ।
యత్ప్రసాదప్రభావేన సర్వసిద్ధిరభూన్మహు ॥

అనునది వీరికి తనియను.

ఈవడకు- త్తిరువీధిప్పిల్లే గారి శిష్యులు పిల్లే లోకా చార్యుల వారు. వీరు వారితిరుక్కు-మానులే. వీరు సుప్రసిద్ధ ములగు శ్రీవచనభూషణాద్యష్టాదశరహస్యగ్రంథములను నిర్మించినవారు. తులామాసమున శ్రోతా నక్షత్రమునందు శ్రీరంగ ములో వీరి యవతారము.

లోకాచార్యులుగుర పే కృష్ణపాదస్యనూనవే ।

సంసారభోగిసంపప్తజీవజీవాత వేనమః ॥ ఇది వీరి తనియను.

ఈపిల్లే లోకాచార్యులవారి శిష్యులు తిరునాయ్ మొట్టి ప్పిల్లే అనువారు, శ్రీశైలనాథాచ్యులని తిరునామము. వీరు కుంతినగరమున వైయాశిమాసమున విజాఘానక్షత్రమునందు అవతరించిరి. వీరికి,

శ్లో॥ నమస్త్రిశైలనాథాయ కుంతినగరజన్మనే ।

ప్రసాదలబ్ధపరమప్రాప్యకైంకర్యకాలినే ॥

అనునది తనియను.

ఈ తిరువాయ్ మొట్టిపైల్లై గారిశిష్యులు మణినాళ మహామునులు. వీరు ఆదిశేషావతారభూతులును, శ్రీ ఉడయ వరుల పునరవతారభూతులును. వీరి ప్రభావము అవాఙ్మనన గోచరము. అల్పిశిమానమున మూలనక్షత్రమునందు ఆళ్వార్ తిరునగరిలో వీరియవతారము.

శ్లో॥ శ్రీవైలేకదయాపాత్రిం శీర్భక్త్యాదిగుణాణావహ్న్ ।
యతీంద్రప్రసణం వందే రమ్యభామాకరంమునిమ్ ॥

అనునది వీరి తనియను.

శ్రీరామానుజ మునులనుండి యింకాక గురువరంప రయు బయలుదేటియున్నది. తిరుక్కురుగైప్పిరార్పిళ్లా, ఎంగళాళ్వార్, నడాదూరమ్మాళ్, సుదర్శనభట్టర్, కిడాంబి రామానుజప్పిళ్లా, వేదాంతదేశికులు అనువారు ఆపరంపర లోని యాచార్యులు.

శ్రీ వైష్ణవసంప్రదాయమునం దిట్టి జ్ఞాతవ్యాంశములిం కను లెక్కకు మీరియున్నవి. సంక్షేపముగమాత్రమే యిపుడు వాసిని తెలియజేయుట యయినది.

శ్రీ వైష్ణవ సంప్రదాయ సారాంశము సమాప్తము.

కంచి. ప్రతివాదిభయజ్కరమ్ అణ్ణజ్గరాచామ్యలవారు
ర చి ం చి న

పెరియాళ్వార్ తిరుమొళిసారము.

(పెరియాళ్వార్ తనియన్.)

గురుముఖమనధీత్య ప్రాహ జేవానశేషాక్
నరపతి పరిక్లప్తం కుల్కమాదాతుకామః ।
శ్వశురమమరకంద్యం రజ్జవాధస్య సాక్షాత్
ద్విజమలతిలకం తం విష్ణుచిత్తం నమామి ॥

అవతారిక—దివ్యప్రబంధసారము.

లక్ష్మీనాథారమ్భం శతరిపుయతిరాజమధ్యమామనఘాం ।
శ్రీమద్వరవరమునిరాత్పర్యంతాం నామిపూర్వగురుప జ్ఞీమ్ ॥
శ్రీకాంచీపరవాదిభీకరగురు శ్రీపంశలభ్యోదయః
వేదా న్నద్యయసినుమగ్నధిషణోనానాకలాకోపదః ।
శ్రీమద్ద్రావిడ వేదసూక్తినివహాగీర్వాణవాణీమయైః
పద్యైర్హృద్యతమైరనూద్యవిబుధానానన్దయ్యత్యహా ॥

శ్రీవైష్ణవ సంప్రదాయములో పోయ్గై యాళ్వారు
మొదలైన ఆళ్వారులు అవతరించి యీసంప్రదాయమును
సర్వోత్తమముగ చేసిరి వీరలో నమ్మాళ్వారులే ప్రధాన
భూతులు, ఇతర ఆళ్వారులు వారికి అవయవభూతులని

సంప్రదాయము. నారలు రచించిన నాలాయిరదివ్యప్రబంధములకు ద్రావిడవేదము, ద్రావిడామ్మాయము, ద్రవిడోపనిషత్తు, ద్రావిడ బ్రహ్మ సంహిత అనునామాంతరంబులు గలవు. ఈదివ్యప్రబంధములను ఆత్మార్థ భక్త్యాధిక్యంబుచే లోకుల కనుగ్రహించిరి.

సమ్మాత్వారుల కంతరంగశిష్యులయిన మధురకవి యాత్మార్థ నువారు భగవద్విషయముగా నొక పాశురమును కూడ సాదించలేదు. అయినను స్వాచార్యులయిన సమ్మాత్వారుల విషయముగా “కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తాంబు” అను నొక చిన్న ప్రబంధమును సాయించిరి. దానినికూడ నాలాయిరంబున పెద్దలు చేర్చిరి. ఈవిషయంబును * వాయ్ త్త తిరుమన్దిరత్తి మత్తిమమామ్ పదమ్బాల్, శీర్ త్త మమరకవి శెయ్ కలైయై, ఆర్ త్తపుగళ్ త్త ఆరియర్గళ్ త్తాజ్గళ్ అరుళిచ్చెయల్ నడువే, శేర్వీత్తార్ త్తాఱ్పరియత్తేన్దు * అని మణవాళ మామునులు ఉపదేశ రత్నమాలలో సాయించి యున్నారు.

పెరియాత్వారులకు ఆండాళు అను నొక పుత్రికయుండెను. జనకరాజునకు యాగభూమిలో నీత లభించినట్లు వీరికి తుళసితోటలో దొరకిన బాలికను పుత్రీస్నేహముతో పాలించుచుండిరి. ఈయండాళునకు గోదా, చూడిక్కొడు త్త నాచ్చి యారు మున్నగు నామాంతరంబులు గలవు. గోదా ప్రభావంబును వేదాంత దేశికులు గోదాస్తుతిలో సాయించియున్నారు. అందు మొదటి శ్లోకము:—

* శ్రీవిష్ణుచిత్త కులనందన కల్పవల్లీమ్,

శ్రీరంగరాజ హరిచందన యోగదృశ్యామ్ ।

సాక్షాత్ కృమాం కరుణయా కమలామివాన్యాం,
గోదా మనస్య శరణః శరణం పపద్యే॥

అని. భగవ ద్దివ్య మహిమలలో నొకతె యయిన యాండాళు కూడ తన భర్త విషయంబుగా “తిరుప్పావై, నాచ్చియార్ తిరుమొట్టి” అను రెండు దివ్యప్రబంధములను సాయించిరి. వానినికూడ పూర్వాచార్యులు నాలాయిరంబున చేర్చి యున్నారు. అని యిట్లు పన్నిదక్షు సాయించిన దివ్య ప్రబంధ ములకు నాలాయిరం బని వ్యవహారము.

సంస్కృత భాషలో దివ్యపదంబునకు ఉత్తమోత్తమం బని యర్థము. * జన్మ కర్మచ మే దివ్యమ్ * దివ్యం దదామి తే చక్షుః * ఇత్యాలందు వ్యవహరింపబడిన యీ దివ్యపదమే శ్రీవైష్ణవసంప్రదాయంబున ప్రమాప్రమేయప్రమాతలయందు ప్రయుక్తమై పరమ విలక్షణమయిన సౌరభంబు నొందుచున్నది. చూడుడు:—ప్రసూణశ్రేష్ఠమయిన బ్రాహ్మణ వేదంబును దివ్య ప్రబంధనామమున వ్యవహరింతురు. ప్రమేయ స్థలము లయిన అర్చావతార స్థలములు దివ్యదేశంబులనబడును. ప్రమాతృ శ్రేష్ఠలయిన పరాజుశ పరకాలాది ఆత్మార్థులను దివ్య సూరులందురు. ఇట్లు దివ్యతమమయిన వ్యవస్థలభించిన భాగ్యమే భాగ్యము.

ఈ యాత్మార్థుల యవతార క్రమమును మణినాళమా మునులు * పొయ్గైయార్ పూదత్తార్ పేయార్, పుగళ్ మట్టిశై అయ్యై అరుళ్మాఱ్ శేరలర్కో, శుయ్యబట్ట నాదర్ అన్నర్ తాళ్ తూళ్ నత్పాణ్ నన్మలియ్ ఈదివర్ తో తత్తడై పొబ్బి * అని సాయించి యున్నారు. అవతార

క్రమమిట్లుండ పరాశరభట్టరు సాయించిన * భూతం సరశ్చ
మహదాహ్వయభట్టనాథ శ్రీభక్తిసార కులశేఖర యోగి
వాహాన్ । భక్తాంఘ్రిరేణు పరకాల యతీంద్రిమిత్రాన్ శ్రీమత్ప
రాజ్కుశమునిం ప్రణతోఽస్మి నిత్యమ్ * అను శ్లోకంబున నీ
క్రమమును మార్చి సాయించి యుండుటకు కారణం బేమని
యొక శంక గల్గుచున్నది. అనతార క్రమముగా శ్లోకమును
రచించినచో వృత్తము కుదురదని దలంచి అనుపూర్విని చివ
క్షింపక రచించిరని కొందఱు అందురు. అదియంత సరియైన
సమాధానము కాజాలదు. అల్పజ్ఞులయిన మనమే క్రమమును
కొంచమయినను మార్చక కననముచేయు శక్తులై యుండగా
భట్టరు అట్లుచేయ నశక్తులయిరి అను వాదము రమ్యముగాదు.
“కాసార భూత మహదాహ్వయ భక్తిసారాన్, శ్రీ మచ్ఛతారి
కులశేఖర భట్టనాథాన్ । భక్తాంఘ్రిరేణు మునివాహన కార్తి
కేమాన్, రామానుజంచ యమినం ప్రణతోఽస్మి నిత్యమ్”
అని శ్లోకము చేయవచ్చునే. కనుక భట్టరు సాయించినందుకు
వేటొక కారణమేయుండ దగును. అను నీశంకకు పెద్దలు
సాయించు సమాధానము:—నమ్మాత్మార్వులను అవయవిగాను
ఇతరులను అనయనముగాను వ్యవహరించుట సంప్రదాయము
గాదా? ఆయవయవక్రమమిట్లు నిర్ణయింపబడి యున్నది.

పూదత్తాత్మార్వులు—శిరము.

పొయ్యగై యాత్మార్వులు } నేత్రములు.

పేయాళ్ వార్లు } ముఖము.

పెరియాళ్ వార్లు } కంఠము.

కులశేఖరాత్ వారు } బాహుద్యయము.
తిరుప్పాణాత్ వారు }

తొండరడిప్పొడియాత్ వారు. ఉరము, (తొమ్మి)

తిరుమంగైయాత్ వారు. నాభి.

ఉడైయవర్లు. తిరువడి. అని

* భూతం శిరో, హ్రదమహాహ్వయ మక్షియుగ్మం, భట్టార్య
మాస్య, మథ భార్గవమస్య కంఠమ్! బాహూ వదన్తి కుల
శేఖర యోగివాహనా, దోర్మధ్యనాభిచరణానితరా శతారేః *
అను ప్రాచీన శ్లోకమే దీనికి ప్రమాణము. ఆక్రమమునే యవ
లంబించి * భూతం సరశ్చ అను శ్లోకమును సాయించి చిట్ట
చివర అవయవిభూతులయిన సమ్మాత్ వారు చెప్పబడిరి అని.

అవతారక్రమంబున ప్రథములు గాకుండినను సమ్మాత్
వారులను అవయవిగాను ఇతరులను అవయవముగాను చెప్పు
టకు గారణము; భగవత్సంకల్పాధీనమయిన వారి ప్రభావమే
యని సంగ్రహంబుగా చెప్పనగును. ఈయాత్ వారు సాయించిన
దివ్యప్రబంధంబు లన్నియు నొకప్పుడు లుప్తమైయుండె.
ఆచార్య పరంపరలో ప్రథములయిన శ్రీమన్నాథమూనులు ఆ
దివ్యప్రబంధములను ఉద్ధరింపగోరి పెద్దల నియోగంబుమీద
సమ్మాత్ వారుల యవతార స్థలంబయిన ఆత్ వారు తిరునగరి
కేగి యచట సమ్మాత్ వారులు వేంచేసియుండిన “ఉఱంగా
ప్పళి”యని ప్రసిద్ధమయిన చింతచెట్టుక్రింద వారి విషయంబయిన
“కణ్ణినున్ శిఱుత్తాంబు” అను దివ్యప్రబంధమును ౧ ౨౦౦౦
ఆవృత్తులు నియమంబుగాననుసరించెను. పిమ్మట యోగ

దశలో నమ్మాళ్ వారు సాక్షాత్కరించి నాధమునులకు నాలా
యిరము నుపదేశించిరి. ఈవిషయమే * నాదనుక్కు నాలా
యిర మురైత్తా వాళ్ళియే * అని వాళ్ళి తిరునామంబున
చెప్పబడియె. ఈకారణంబుచేతను నమ్మాళ్ వారులకు ప్రాధా
న్యము. * పత్యుః శ్రియః ప్రసాదేన ప్రాప్తసార్వజ్ఞ్యసంపదమ్ |
ప్రపన్నజనకూటస్థం ప్రపద్యే శ్రీపరాఙ్ముళమ్ * అను శ్లోక
మిచట ననుసంధేయము. నమ్మాళ్ వారులకే పరాఙ్ముళులు
వకుళాభరణులు ఇత్యాది నామాంతరంబులు గలవు.

ఇట్టి మహామహిమంబునొందిన నమ్మాళ్ వారు లుం
డియు దివ్యప్రబంధ వరుసలో పెరియాళ్ వారులకే ప్రాధమ్యము
అంగీకరింపబడియె. వేదారంభమున “హరిఃటమ్” అని చెప్పు
నట్లు దివ్యప్రబంధారంభమున “తిరుప్పల్లాండు”ను సేవింపవలయు
నని సంప్రదాయము. తిరుప్పల్లాండుంతయు భగవన్మంగళాశాసన
పరముగా నుండుటయే దీనికి గారణము. పల్లాండు అనగా
మంగళా శాసనము. తిరుశబ్దము శ్రీశబ్దపర్యాయము. తిరుప్ప
ల్లాండు అనగా శ్రీమంగళా శాసన ప్రబంధము అని యర్థము.
శ్రీభాగవతము శ్రీభాష్యము ఇత్యాదులందువలె శ్రీశబ్దము
మంగళార్థమేగాని లక్ష్మీవాచకముగాదు. ఎందుకై యెప్పుడు
మంగళా శాసనము గావించిరి అను విషయము వీరి వైభ
వంబున చూడనగును.

అవాప్త సమస్తకాముడయిన సర్వరక్షకుడయిన భగ
వంతునియందు తాము తమకు మంగళమును ప్రార్థింపవలసి
యుండ, మంగళ నిధియయిన భగవంతునికి గూడ మంగళా
శాసనము చేయవచ్చునా? అని కొందఱు శంకింతురు. ఇచట

పూర్వాచార్యుల సమాధానము:—భక్తులకు జ్ఞానదశ ప్రేమ
దశ అను రెండు దశలు గలవు. జ్ఞానదశలో భగవంతుడు
రక్షకుడు. మనము రక్ష్యులము. మనము వానినుండి మంగళం
బుల నొందవలయును' అను రక్ష్య రక్షకభావము వ్యవస్థితమై
యుండును. ప్రేమదశలోనన్న రక్ష్య రక్షకభావము మాటి
యుండును. సర్వేశ్వరుని జ్ఞానశక్త్యాది దివ్యగుణంబులను మఱచి
వాని సౌందర్యాదులనే యెల్లప్పుడు సనుసంధించి మనసుకరగిన
ప్రేమపరవశులకు రక్ష్య రక్షక జ్ఞానమే మాటిపోవును. వారు
భగవంతుని రక్షింపనుంకింతురు. అఖిలహేయ ప్రత్యసీకుడయిన
భగవంతునియందుగూడ కాలదేశాదివైపరీత్యంబువల్ల నేది
యిన కీడు మూడునో యను శంకయుదయించును. ఆ యతి
శంకయేమంగళా శాసనంబునకు హేతువగును. శ్రీరామాయణం
బున దండకారణ్యంబున మహర్షులందఱును వానియవతార
రహస్యమును ఎఱింగి యుండియు వానికి మంగళా శాసనము
కావించినట్లు వాల్మీకి చెప్పె. * తే తం సోమమివోద్యంతం
దృష్ట్వా వై ధర్మచారిణః! మంగళాని ప్రయుంజానాః ప్రత్య
గృహ్లా దృఢవ్రతాః * అని. ఈ ప్రాకృతమండల వృత్తాంత
ముండనిప్పు నిత్యవిభూతిలోనుండు శేషశేషాశనాది నిత్య
సూదులుగూడ భగవద్రక్షాపరులై యుండునట్లు శ్రీగుణరత్న
కోశంబున * స్నేహాదస్థాన రక్షా వ్యసని భిరభయం శార్దూ
చక్రాసిముఖైః * ఇత్యాది శ్లోకంబున పరాశర భట్టరు
సాయించిరి. కనుక భగవంతుని మంగళాశాసనముచేయుట
స్వరూప విరుద్ధముగాదు స్వరూపాను బంధియేయగును.

ఇట్టి మంగళా శాసనమం దభిరుచి శ్రీపరాబ్జు-శ పర

కాలాదులకుం గూడ నున్నది. అయినను మంగళా శాసన విషయముగా నొక ప్రబంధమునే రచించి యుండుటచే వీరికే మంగళా శాసనాభిరుచి యధికముగా నుండునట్లు చెప్పుదురు, కనుకయే వీరికి పెరియాళ్ వారని పేరువచ్చె, ఈవిషయమును * మంగళా శాసన త్రిత్ మద్ర్ మిళ్ళవాళ్ వార్గళ్, తజ్జళార్వత్త శవుతానన్ది, పొజ్జుమ్ పరివాలే విల్లిపుత్తూర్ పట్టర్పిరాన్ పెద్ర్ ద్రాన్, పెరియాళ్ వారెన్నుమ్ పెయర్ * అను పాశురమున మణవాళ మామునులు సాయించిరి.

తిరుప్పల్లాణ్ణులో పండ్రెండు పాశురంబులు గలవు, అందు మొదటి రెండు పాశురములచే సపరివారుడయిన భగవంతునికిని, 3-౪-౫ వ పాశురంబుచే క్రమముగా భగవత్ప్రాప్తి కాములను కైవల్యార్థులను ఐశ్వర్యార్థులను భగవన్మంగళాశాసనంబునకై పిలుచుటయు, ౬-౭-౮ వ పాశురంబులచే పిలిచిన ఆమూడధికారులు మంగళా శాసనము చేయుచువచ్చిన విధమును ౯-౧౦-౧౧ చే అందఱతోనుగూడి మంగళా శాసనంబును, ౧౨-వ పాశురము ఫలశ్రుతిగాను అమరియున్నది.

తిరుప్పల్లాణ్ణు సారాంశ సంగ్రహము.

శ్లో॥ తత్త్వం నిర్ణీయ రాజ్ఞస్సదసి కరివరేనన్ని వేశ్యాభరాజ్ఞా
వీధీషు భ్రామ్యమాణో వియతి కమలయా సాకమీశం నిశామ్య
తస్యైభద్రాణి శంసన్ తదను బహువిధాన్ భక్తవర్గాంశ్చగోష్ఠ్యాం
స్వీయాయాంయోజయంతైస్సహరచితనుతిర్విష్ణుచిత్తోజయాస్యాత్ ॥

శ్లో॥ లక్ష్మీనాథాన్ ఘృపద్మ ప్రసానుజనతాః స్వాత్మభోగాఖ్య
మోక్షే సక్తానైశ్వర్యలుద్ధానపిత నిజసమాజాన్వయాయా
జహావ । ఆహూతాస్తే స్వోజ్ఞ సకుతుకమవదత్తై స్సమే
తోఽధనూరిః భద్రాణ్యాశాస్త్రచేతి త్రిభిరపి నిషయైః పూరి
తోఽయం ప్రబంధః ॥

(తాత్పర్య సంగ్రహము) శ్రీవిల్లిపుత్తూరున నవతరించి తులసీవన
కైంకర్య నిరతులయిన పెరియార్ వార్లు భగవదాజ్ఞమీద పాం
డ్యరాజు సదనునొంది ధర్మతత్వ నిర్ణయముకావించిన ఐతిహ్యము
జగత్ప్రసిద్ధము. పిమ్మట నారాజు పెరియార్ వారులను ఏనుగు
మీద నెక్కించి నగర ప్రదక్షిణము చేయించెను. అప్పుడు
భగవంతుడు పిరాట్టితో గరుడారూఢుడై సేవసాయించెను.
వానిని సేవించి యార్ వార్లు భక్త్యాధిక్యంబుచే నిట్టి దివ్య
మంగళ విగ్రహంబునకు నేమిక్కిడు మూడునో యని యస్థాన
భయశంకచే సపరికరులయిన భగవంతునకు మంగళా శాసన
ముచేయుచున్నారు మొదటి రెండు పాశురంబుచేత. * ఏకః
స్వాదు స భుంజీత * అను న్యాయానుసారము తామొకరై
యీ దివ్యమంగళ విగ్రహము ననుభవించుటకు మన సొప్పక
ముముక్షులను కైవల్యార్థులను ఐశ్వర్యార్థులను కూడ పిలిచి
వారితో కూడ భగవంతుని యనుభవించి సంతసించుచున్నారు.
* వాథ్రాల్ పట్టు సిన్టీర్ * అని ముముక్షువులను మూడవ
పాశురంబుచేతను, * ఏడునిల త్తిల్ * ఇత్యాదిచే కైవల్యార్థులను
* అణ్ణక్కులత్తుక్కి * త్యాది పాశురంబుచే భ్రష్టైశ్వర్యకాములు
అపూరై శ్వర్యకాములని రెండు విధంబుగానుండు ఐశ్వర్యార్థు

లను పిలిచిరి. ఇట్లు పిలిచిన వీరందఱును ౬-౭-౮ పాశురంబులచే
క్రమముగా ప్రత్యేకముగా వచ్చి చేరిన రీతిని వారి వాక్యంబు
చేతనే చెప్పుచున్నారు. ౯-౧౦-౧౧. పాశురములచే ప్రత్యేక
ముగ వారలతో గూడి భగవంతునకు మంగళా శాసనము
చేయుచున్నారు. ఇట్లు మూడు విషయంబులు నిగడియుండు
నదీ దివ్య ప్రబంధము.

పెరియార్వారు తిరు మొఱి.

కంచి. అణ్ణంగరాచార్యులు సాయించిన
సటీక సారసంగ్రహ శ్లోకమాలిక.

౧. ౧. [నణ్ణమాడజ్జ్ ... ..]

శ్లో. శ్రీమన్నారాయణే ప్రాక్ పరమకరుణయా నందగోపస్య
గేహమ్ సంప్రాప్తే కృష్ణమూర్త్యా నిరవధికముదా తత్రగో
పాలబృందైః । సోత్సాహైః కల్పితానాం వివిధ బహుల
నృత్తాదికోలాహలానామ్ వ్యాఖ్యానేనాతిహృష్టః మునిర
ధివసతాద్విష్టుచిత్తో మనో మే॥ ౧॥

* ఏష నారాయణః శ్రీమాన్ క్షీరార్ణవనికేతనః । నాగ
పర్యజ్ఞముత్సృజ్య హ్యగతో మధురాం పురీమ్ ॥ * అను
రీతిగ మధురాపురంబున దేవకీ నసుదేవులకు కంసుని చెఱ
సాలలో నవతరించి నిర్హేతుక పరమకృపచే గోకులంబున నంద
గోపగృహంబున నివసించుచుండెను కృష్ణుడు. అపుడు గోపులంద
ఱును అమితోత్సాహంబుచే ఆడుచు పాడుచు పలువిధంబు

లయిన కోలాహలంబులను చేసిరి. వారి కోలాహలంబు నంతను మొదటి తిరుమొఱ్ఱిలో ననుభవించి యానందించిన పెరియార్ వారు నామనంబున వసించురుగాక.

పై శ్లోకము ఈ తిరుమొఱ్ఱి పది పాశురంబులకును సంగ్రహము. ఇటులే ప్రతిపాశురంబునకును ఒక్కొక్క శ్లోకము రచింపబడియున్నది. వానినన్నింటిని ఈ మొదటి తిరుమొఱ్ఱిలో మాత్రము ఉదాహరణంబుగ సూచించుచున్నాము. అన్నిటిని ప్రదర్శించినచో గ్రంథ విస్తరంబగునని మధ్యే మధ్యే ఇట్లు అవశ్యమయిన స్థలములయందు మాత్రము పూర్తిగా శ్లోకములు చూపబడును.

౧. [వణమాడజ్జల్.]

సద్వర్ణాంచిత సాధమండలసద్గోష్ఠీపురాధీశ్వరే
కృష్ణస్వామిని కేశవే గుణగణైః పూర్ణైః వత్సరే సతి ।
తైలం చూర్ణమథో మిథః సకుతుకం వ్యాకీర్ణమాతన్వతాం
చేష్టాభిః బృహదజ్జణం తదభవత్ జంబాలజాలాకులమ్॥ ౧॥

మంచి వర్ణంబులుగల మిదైలు మేడలు ప్రాకారంబులు చుట్టు
కొనియుండు తిరుక్కోట్టయూరిలో భగవంతుడు శ్రీ కృష్ణ
రూపంబు దాల్చి యవతరించి నంతనే ఆనందాధిక్యంబుచే
గోపకులు నూనె చూర్ణము వీనిని ఒండొరులు వెదచల్లుచు
డుటవలన నాయుంటి ముంగిలియంతయు బురదయి నది. ౧॥

(౨) ఓడువార్ విఘ్నవార్. . .)

శ్లో॥ ధావద్భిశ్చ పతద్భిరప్యథమిథః సానందసంతేషణం

కుర్వద్భిశ్చ గవేషయద్భిః అధిపః కుత్రాస్మదీయస్త్వితి ।
 పృచ్ఛద్భిః కృతగీతిభిః సపటహఞ్దోమంచస్మత్తంముహూః
 కుర్వద్భిశ్చ జనైర్గిలత్కలకలా గోపాలవాటీ బభౌ ॥ ౨॥

కృష్ణావతారమునువిన్నంత నే ఆనందాధిక్యంబుచే కొం
 దఱు పరుగిడిరి. కొందఱు పడిరి. మఱికొందఱు ఒండొరులను
 కొగలించుకొనిరి. కొందఱు నాస్వామి యెచటనున్నారని
 యడుగుచుండిరి. మఱికొందఱు వెదకుచుండిరి. కొందఱు పాడు
 చుండిరి. కొందఱు పటహవాద్యమును (తప్పెట) వాదించుచు
 నర్తించిరి. ఇట్టిచేష్టలచే గోకులమంతయు కోలాహలంబుగానుండె.

3. వేణిచ్చీరుడై ...

శ్లో॥ సంపత్సౌభృత నందనందన శిశు జాతు నిగూఢాత్మకమ్
 ద్రష్టుం గొవ్వముపాగమన్ సుబహవో దృష్ట్వాబహిర్నిర్య
 యుః । పుంస్తస్య లోకవిలక్షణం నిరుపమం చాస్యేత్యుపా
 వర్జయన్ శ్రోణ్రోక్షిత విష్ణులోకమభిలం రక్షేదసావిత్వపి॥ 3
 భగవంతుడు సర్వేశ్వరత్వ సూచకమయిన తన స్వరూపమును
 మఱిగుఱుచుకొని యవతరించిన యీ గోపాలబాలుని చూచు
 టకు అనేకులు వచ్చిరి. చూచి బయటవచ్చిరి అనేకులు. వీని
 పుంస్తస్యము విలక్షణముగా నుండునది. సమము లేకుండునది.
 శ్రవణ నక్షత్రంబున నవతరించిన విష్ణువునకు శేషమయిన
 యీయుభయ విభూతినంతయు నిత డొకడే నిర్వహింపగలడు.
 ఇత్యాది రీతులం జెప్పుచునుండిరి యనేకులు. 3॥

(౪) ఉటియై మున్ శ్రుతుః—

శ్లో॥ శిశ్యస్థానఖిలాశ్చ భాండనివహానుష్లోల్య గేహాగణే

నృత్తంచక్రరథో ఘృతం దధి పయోవ్యాకీర్ణమాతేనిరే ।
వ్యావల్లత్కచబంధనం విదధతస్సాటోపనాట్యోత్కరం
ప్రజ్ఞాలోపమవాపురప్యహహా! తే గోపాలవాటీజవః ॥ ౪॥

కృష్ణు డవతరించిన సంతోషాధిక్యంబుచే గోపులందఱును ఉట్టిలో
నుండు పెరుగు పాలు నెయ్యి వేన్న మున్నగు వాని నన్నిటిని
ముంగిలో బోర్లించి పలు విధంబుగా నాడుచు మైమఱచి
యుండిరి.

౪॥

(గి) కొండతాళుటే:—

శ్లో॥ జాత్యుచిత శిష్యగణకుంత లగుడాదీన్
తాళదళతల్పనివహంశ్చ దధతస్తే ।
వల్లవజనాః వికచ సత్కుటజదంతాః
సంఘశ ఉచేత్య ఘృతనృత్తమధ చక్రుః ॥

గి॥

జాత్యనురూపముగా చక్క-ములను ఆయుధ విశేషము
లను దండములను తాటాకులచే నల్లిన తల్పములను ఎత్తుకొని
అత్యానందంబుచే నవ్వుచు ఘృతనృత్తముచేసిరి. ఘృతనృత్తం
బనగ:—సంతోషాతిశయంబుచే యభ్యంగనముచేసుకొని ఒకరి
కొకరు కాగలించుకొని చేయునృత్తము.

గి॥

(ఁ) కై యుమ్ కాలుమ్:

పాణిసాదమున్నమయ్య భాండతీర్థ సేచనం
మందమందమారచయ్య రమ్యయా హరిద్రయా ।
జిహ్వాకావిశోధనే దదర్శ సా జనన్యహా!
విస్తృతే కృతే ముఖే శిశోరగన్తి సప్తచ॥
శ్రీకృష్ణుని స్నానము చేయించునపుడు యశోదాదేవి

ఁ॥

వాడుక ప్రకారముగా నొడలంతయు పనుపును బూసి మంచి
వాసనాద్రవ్యములు చేర్చి కాచిన తీర్థమున స్నానముచేయించి
జహ్వానిర్లేహనము (నాలికను శోధించుట) చేయుటకై నోటిని
తెరిచినపుడు అకృష్ణుని ముఖమున సప్తలోకములను చూచెను.

౭. వాయుల్ వైయగమ్:—

శ్లో. శ్రీకృష్ణస్య శిశోర్ముఖే నిఖిలలోకాలోకనాద్విస్మితాః
సర్వే స్త్రీనివహా సుహర్ష మవదన్ నాయంహిగోపాత్మజః
దివ్యం దైవతమద్వితీయమ్ అనన్యైః పూర్ణోగుణైః కీర్తిమాన్
అత్యాశ్చర్యవిచేష్టితాదిభిరతశ్చేత్యేవముచ్చానచమ్ ॥ ౭॥

శ్రీ కృష్ణుని నోటిలో సమస్త లోకంబులను చూచి
యశోద అతిశయించి గోపికల నందఱును పిలిచి చూపించె
వారందఱు దీనినిచూచి, 'వీడు సాధారణ గోపబాలుడుగాడు.
అద్వితీయుడయిన భగవంతుడే. సమస్త కల్యాణగుణ పరి
పూర్ణుడు. అత్యద్భుత చేష్టితకారియైన భగవంతుడే యిట్లు
అవతరించె. అని చెప్పిరి.

౭॥

౮. పత్తునాళుజుడన్త:—

శ్లో॥ అథో దశసు వాసరేవ్యపి గతేషు గోపాలకాః
పరేద్యవి సమస్తతో విజయతోరణస్తంభకాన్
నివేశ్య పరిమండితాన్, తత ఉదూఢగోవర్ధనం
శిశుం కరతలోత్సవానుభవతో హ్యుపాలాలయన్ ॥ ౮॥

ఈశిశువునకు నామకరణము చేయవలసిన దినము ప్రాప్త
మయ్యె. అప్పుడు గోవులందఱును అంతట జయస్తంభమును
నాటి అలంకరించి శ్రీకృష్ణుడను నామకరణంబు గావించిరి.

గోవర్ధన పర్వతంబునెత్తిన యీ కృష్ణుని నెత్తుకొని బుజ్జగించి
యానందించిరి. మనుస్మృతిలో *దశమే ద్వాదశేనాపి నామ
జాతస్య కారయేత్ * అని చెప్పి యుండుటచే నామకరణ
కాలంబున జరుగని గోవర్ధనోద్ధరణ వృత్తాంతమును అనువదిం
చుట యెట్లు సంభవించునని కొందఱు ఆక్షేపింతురు. నామకరణ
కాలంబున నీవృత్తాంతము జరుగకుండినను ఆత్మవారుల కాల
మున జరిగియుండుటచే ఆత్మవారులు అనుభవించుట న్యాయమే.

౯. కిడక్కిల్ తొట్టిల్:—

శ్లో॥ పదాఘాతైస్తల్పం శిథిలయతి శయ్యామధివసన్
కటిస్థానే పీడాం జనయతి ధృతస్సన్ శిశురసా ।
సమాశ్రిప్తో గాఢం జఠర మభిహస్త్యంఘ్రితలతః
సఖ! క్లిశ్యే సాహం శిశునియమనే శక్తివరహఃత్ ॥ ౯॥

యశోద శ్రీకృష్ణునిచేష్టలను తన సఖితో చెప్పుచుండు
రీతిని అనుభవించుచున్నారు. నక్కాయ్! (సఖ!) అని జాత్యేక
వచనము. సఖులారా! అని యరము. ఈశిశువు తొట్టిలలో
విడిచినంతనే అది చినుగునట్లు కాలిచేగొట్టును. మృదువయిన
పాదంబునకు నొప్పి గలుగునే యని యెత్తుకొన్నచో మెల్లగ
జాటి జాటి దుస్సహమయిన పీడలు గల్గించుచున్నాడు. వీడొక
విధముగను చేష్టచేయకుండునట్లు తొమ్మున నెత్తుకొని కౌగ
లించుకొన్నచో కాలిచే కడుపుమీద దన్నుచున్నాడు. ఇట్లు
వీడు చేయుచేష్టలను ఓర్వలేక నేను మీక్కిలి బాధపడుచు
నున్నాను. (అని యశోదభావనచే ఆశ్చర్యు సాయించిరి.) ౯॥

౧౦. శెన్నెలార్ వయల్ శూన్:—

శ్లో॥ సస్యోదభ్యుతభూమి భాగవిలసద్గోష్ఠీపురాధీశితుః
 శ్రీనారాయణ నామకస్య సుగ దైః పూర్ణస్య జన్మోత్సవమ్
 ఉద్దిశ్యోజ్జ్వలయజ్ఞసూత్రమహిత శ్రీ విష్ణుచిత్తోదిత
 శ్రీగాధాదశకం ముఖే కలయతాం పాపక్షయో నిశ్చితః॥

ఫలశ్రుతి పాశుర మిది. సస్యములు నిండియుండు తిరు
 క్కోట్టి యూరను దివ్యదేశనిర్వాహకుడయిన సర్వేశ్వరుడగు
 కృష్ణనియంతారోత్సవంబును గూర్చి బ్రాహ్మణోత్తములయిన
 పెరియార్ వారు సాయించిన యీపదిపాశురంబులను
 అనుసంధించువారలు భగవదనుభవవిరోధియైన సమస్త
 పాపంబులును తొలగి సుఖముగా నుండురు అని.

ఇంతటితో మొదటి తిరుమొట్టిలో అన్ని పాశురంబుల
 కును శ్లోకానువాదము చెప్పబడియె. ఇక నొక్కొక్క తిరు
 మొట్టికిని సంగ్రహ శ్లోకము మాత్రము ప్రకటింపబడును. ౧౦
 ౧-౨. శీ దక్కడలుళ్.

శ్లో॥ దేవక్యా ధన్యయాత్ర ప్రహితముపగతం కృష్ణసంజ్ఞం
 కిశోరం సర్వాంగీణాభిరూప్యప్రచురమనుపమం వీక్ష్య
 సమోదమానా | ఆహూయాశేషగోపీః స్వసుతపదసరో
 జాదికేశాంతశోభాం వ్యాచక్రే స్థా యశోదేత్యుదితముది
 తహృత్ విష్ణుచిత్తో గతిర్తుః ॥ * ఆకంఠవారిభరమంధర
 మేఘదేశ్యం పీతాంబరం కమలలోచన పంచపాతి | బ్రహ్మ
 స్తనంధయమయాచత దేవకీత్వాం శ్రీరంగకాంత! సుతకా
 మ్యతి కాపరైవమ్॥

(శ్రీరంగరాజ స్తవము.) అనురీతిగా ధన్యురాలయిన దేవకి ప్రసాదించిన శ్రీకృష్ణుని సర్వాంగ సౌందర్యంబును తాను తృప్తియగునంతవఱకు అనుభవించి ఆయానందాతిశయంబుచే గోపికల నందఱను పిలిచి తనపుత్రునిపాదాదికేశాంత సౌందర్యంబును వర్ణించిన రీతిని అనుభవించి సంతృప్తులయిన పెరి యాత్మ వారులే మనకు గతి.

ఈ తిరుమొట్టిలో నిరువది పాశురములుగాన నీపత్తులో (శతకము) తొమ్మిది దశకములు మాత్రమే గలవు. పాదము, పాదాబ్జలి, పిక్క, మోకాలు, తొడ, లింగము, మొల, నాభి, కడుపు, తొమ్మ, అంసము, కరము, కంఠము, అధరము, ముక్కు, కన్ను, కనుబొమ్మ, మకరకుండలము, నొసలు, చిగురు ఇవి క్రమముగా నిరువది పాశురములలో ననుభవింపబడియె. ౨

౧-౩. మాణిక్కబ్బట్టి:—

శ్లో॥ డోలాయాం శాయయిత్వా మణినిభవపుషం కేశవ సా
యశోదా వేధాః శంభుర్మరుత్వా అమరసముదయః
యక్షరాజః ప్రచేతాః | పద్మాధాత్రీచ వాణీ తలిమ మథచ
సద్భాషణాన్యాదరేణ ప్రాహ్ణిన్నిత్య గాయత్ తదిదమభి
దధద్విష్ణుచిత్తోఽవతాన్నః ॥ 3॥

యశోద కృష్ణుని తొట్టెలలో పడవైచి అతడు నిద్రించు టకై పాటలు పాడెను. అప్పుడు, బ్రహ్మదేవుడు మంచి యొక తొట్టినిను సమర్పించె. రుద్రుడు ఇంద్రుడు దేవతలు కుబేరుడు వరుణుడు శ్రీదేవి భూదేవి వీరు పలువిధంబులయిన ఆభరణంబులను సమర్పించిరి. సరస్వతి లేక దుర్గాదేవి అంజనాదికమును

సమర్పించె అని పాడిన పాటను అనువదించిన పెరియార్వార్లు
మమ్ములను కాపాడుగాక. 3.

౧-౪. తన్నుగతు:—

శ్లో॥ చంద్రాహ్వనాభ్యుబాలోచితకృతినిరతం కృష్ణమాదా
య కట్యాంభోచంద్ర! త్వం కిమంభః? కిము నను బధిరో!
బాలకస్యాస్య లీలామ్ । నో పశ్యస్వాదరోక్తిం న నిశమయ
సిహః దండ్యసే నాగతశ్చేత్ ఏహ్యత్రేత్యాహ మాతేత్య
భిహితవతి మే విష్ణుచిత్తే రతిః స్యాత్ ॥ ౪॥

(శ్రీ) కృష్ణునికై యశోద చంద్రుని పిలుచుట.

కృష్ణునకు తొట్టిలపరువము చాలె. అటాడు పర్వము
ప్రాప్తమయ్యె. అప్పుడు మమ్ములో నాటాడుచు నుండిన వీడు
తాకిక బాలకునిపగిది చంద్రునిచూచి పిలువనాగంభించె. దానిని
జూచి యశోద కృష్ణుని యెత్తుకొని 'ఓ చంద్రుడా! నాకొమరు
డెంత పిలిచినను ఏల రాకున్నావు? నీవు చెవుడా? వీని యాట
లనుకూడ చూడకున్నావే? నీవుగుడ్డిమా? నిన్ను ఆదరముతో
పిలుచుచున్నాడే. అట్లుండియు నీవు రాలేదు. చిన్న పిన్నవాడు
గదా యని యుపేక్షించుచున్నావు గాబోలు. ఈవిషయమును
మహాబలిచక్రవర్తిని అడిగినచో తెలియగలదు. నీవురాకుండి
నచో దండింపబడుదువు. ఆభయముండినచో వెంటనేరాగలవు.
అని యశోద చెప్పిన రీతిని అనుభవించిన విష్ణుచిత్తునియందు
భక్తి స్థిరముగానుండుగాక. ౪॥

(౧-౫) ఉయ్య ఉలగు:—

కృష్ణుని నటనమును చూడవలయునని యశోద ప్రార్థించుట.
శ్లో॥ బాల్యే మాతా తథాఽన్యే కిమపిచ నటనం కారయ

నే శిశూనాం శేషరై న ర్తనం తత్త్వ భిదధతి బుధాద్రా
విడివర్త విజ్ఞాః । తత్త్వేషే కారయన్తి సటనటతనయే
త్వద్గ్రానానా యశోదా నానాస్తోత్రోక్తి బృందై ససహ
ముదమభజత్, తద్వదన్ సూరిరీడ్యః ॥ గీ॥

ద్రావిడ భాషలో 'శేషరై న ర్తన'మని యొక బాల్యక్రీడ
గలదు. శేషరై న ర్తనమనగ తల్లి మున్నగువారు బిడ్డను తామే
యాడించు నొకవిధమయిన యాట యని కొందఱు. బిడ్డ తన
రెండుచేతులను మోకాళ్ళను ఊని తలను పై కెత్తుకొని దోగాడు
కాలమున నాడునాట యని మఱి కొందఱు. ఆయాటను చూడ
గోరి యశోద కృష్ణుని పలువిధంబుగా నుతించి 'ఈవిధంబుగా
నాడుము, ఈవిధంబుగా నాడుము' అని చెప్పుచు సంతసించిన
రీతిని అనుభవించిన పెరియార్వారులను నుతించుము. గీ.

(గొబ్బిళ్ళుతట్ట పిలుచుట)

౧-౬. మాణిక్య-కి-ణిణిః -

శ్లో॥ పాణ్యోస్సాహిత్యకృత్యా విదధతి శిశవఃఫేలనం, తచ్చ కృ
ష్ణేమాతా సంద్రష్టుకామా మణినిభ! నుమచ త్వత్పితృ
శ్చాజ్జ-భాగే! ఆగత్యాగత్య హర్షాత్ప్రకలయ సహపాణ్యా
వ్యాయం క్రిడితం త్వయి పాణిభ్యాం సేతుకృద్భావ్యమితి
కథితవతీత్యుచివాన్ సూరిరీడ్యః ॥ E

ద్రావిడ భాషలో "శప్పాణి" యని యొకటి గలదు.
సహపాణి యను సొస్కృతపదము శప్పాణి యని మాత్రినది.
గొబ్బిళ్ళు అని దానిని మనభాషలో వ్యవహరింతురు. ఆ
యాటను చూడగోరి 'కృష్ణా! నీవు మాయంచును నీలండ్రియం

దును గూర్చుండి మాతో గొబ్బిళ్ళు తట్టుము' అని ప్రార్థించు చున్నది. 'నీచేతులే గదా పూర్వము సేతుబంధనము గావించినది?' అని ప్రార్థించిన రీతిని అనుభవించిన పెరియార్వారులను నుతించును.

౬.

౧-౭. తొడ 5 శజ్జిలికై.

(ప్రస్తుని స్థలితగతిని చూడగోరుట)

శ్లో॥ సస్థాలిత్యా గతిర్యా శిశుషు భువి జనైః దృశ్యతే తాం
యశోదా కృష్ణే సంద్రష్టుకామో, కలభ ఇహయథా౭౭
యాతి తద్వన్ముకుంద । ఏహి స్థాలిత్యగత్యా తనుగతమ
ఖిలం భూషణం నాదయన్ సాశంరామేణచేతి న్యగద
దితి గదావిష్ణుచిత్తో గతిర్నః ॥ ౭॥

బిడ్డలు నడవ నారంభించు నపుడు కాలిని దృఢముగా పెట్టలేకుండుటచే రెండడుగులు పెట్టుట క్రిందపడుట తిరిగి లేచుట పడుట ఇట్లుండుట వాడుక. అట్టిగతిని చూడగోరి యశోద 'ఓముకుందా! ఏనుగుపిల్ల నడచునట్లు దివ్యభూషణములు శబ్దించ నీయన్నయైన బలరామునితో గూడ నడచి వచ్చి నన్ను సంతసించజేయుము' అని ప్రార్థించిన రీతిని యనుభవించిన పెరియార్వారులు మనకు శరణము.

౭.

౧-౮. పొన్నియల్ కిణ్కిణి.

(దూరముననుండి వచ్చి కౌగలించగోరుట)

శ్లో॥ బాలా ఆధావ్య దూరాత్సరభస ముపసృత్యాధ మాతు
శ్చరీరేగాథాశ్లేషం దదానాః కమపి కమపిచానందముత్పా
దయన్తి । ఏతంచానందమీపున్ని జనుతమభియాచ్యాజ్ఞా

సా సంప్రహృష్టా ధన్యాఽఽసీత్సా యశోదా తదిదమభిద
ధద్విష్ణుచిత్తోఽతిధన్యః ॥

బిడ్డలు తల్లిమెడ నెక్కుటకై వేగముగా దూరము
నుండి వచ్చి తల్లిమీద నెక్కి గట్టిగా కొగలించుకొని విలక్షణ
నందమును గల్గించుట యనుభవసిద్ధమయిన విషయము. ఇట్టి
యానందంబు ననుభవింపగోరి యశోద కృష్ణుని పలువిధం
బుగా స్తోత్రముచేసి ప్రార్థించినరీతి ననుభవించిన పెరియార్థార్థు
ధన్యులు.

౧-౯ వట్టునడువే.

(కృష్ణుడు కొగలంప నానందించుట.)

శో॥ బాలాలంకారభూషాభ్యుతమృతుతనునా కృష్ణుడింభేన శశ్వ
త్ దూరాదాగత్య మూత్రస్రతితపసహితం పృష్ఠభాగే
ప్రదేయమ్ | కంఠాశ్లేషం ప్రకాశ్మ్య ప్రమదమనుపమం
ప్రాప్తవత్యా జనన్యా తత్ స్తోత్రం యద్యదుక్తం తదభిహి
తవతా సూరిణాహం సనాథః ॥

బిడ్డలు దూరమునుండి వేగంబుగావచ్చి వెనుక నిలిచి
కొగలించుకొని ఆటాడుట ప్రసిద్ధము. అట్టియాట నాడ
యశోద ప్రార్థించుచున్నది. అట్లాటాడునపుడు గలుగు ఆభరణ
ధ్వనియు మూత్రముకాటుటయు పరమపావనంబుగాన నవికూడ
ప్రార్థింపవలసినచ్చె. ఇట్లానర్చిన యశోదాదేవియొక్క భావ
మును అనుభవించిన విష్ణుచిత్తులే నాకు నాథులు.

పెరియార్థార్థు తిరుమొఱ్ఱిలో మొదటి పత్తు సంపూర్ణము.

రెండవ పత్తు.

౨-౧. మెచ్చూడు శజమ్.

(కృష్ణుడు బూచి చూపించి యాడుటను గోపికలు చెప్పుట.)
 శ్లో॥ బాలాకుర్వన్తి దృగ్భ్యాం కిమపి విహరణం భీషణం
 హ్యగ్భకాణాం తద్వత్ కృష్ణోఽపి గోపీవ్యకురుతనిజ ది
 వ్యాయుధఖ్యాపనేన । ప్రోచుగ్గోప్యస్తదాత్వే తదిదమతిభి
 యా, తత్తైవానుశంసన్ సూరిః శ్రీవిష్ణుచిత్తః విలసతు
 హృదయేమామకే ధ్వాన్తహరీ ॥ ౧౦

బాలురు తెప్పలను పైకెత్తివేసికొని వెండ్రుకలను
 కన్నులవలకు ముడివేసుకొని చిన్నపిల్లలను భయపెట్టుట
 యను నొక యాటగలడు. ఇట్టి చేష్టలను గోపికలయందు
 చేసెనని వారిపచనంబు ననువదించుచున్నారు. * అప్పుచ్చి
 కాట్టుగిన్తా అమ్మనే అప్పుచ్చి కాట్టుగిన్తా * అని ప్రతి
 పాశురముయొక్కయు నాలుగవ పాదము. అమ్మా! వీడు భయ
 పెట్టుచున్నాడు, మాకు భయముగా నున్నది అని భావము.
 భయపెట్టిన విధంబును మాత్రము చెప్పలేడు. లోకమున
 సాధారణముగా బాలురు చేయునట్లు చేసెనని కొందఱు యభి
 ప్రాయము. శ్రీరజ్గమున అధ్యయనోత్సవకాలమున మొదటి
 యుత్సవమున అభినయము చూపించుకాలమున 'ఉయ్యేన్దపిల్లై'
 యనునరైయరుకుదశకము నభినయించునప్పుడు సాధారణముగా
 బాలురుచేయు విధముగా (అనగా తెప్పలుతిప్పుకొనుట, వెండ్రు
 కలను ముడివేసుకొనుట) అభినయించె. అగోష్ఠిలో ఉడైయ

వరుల వెనుకనుండిన ఎంబారు దీనిం జూచి 'అరసికులీ యరై యరు' అని దలంచి నేటువిధంబుగా నభినయంబును వెనుక కూర్చుండియే అరైయరులకు సూచింపజేసె. ఇగితమును దెలిసికొనిన యరైయరు తిరిగి శంఖచక్రములను ధరించిన ట్లభిన యించె. అప్పుడు ఉడైయవర్లు 'ఎంబారున్నారా?' అని తిరిగిచూచి సంతసించినట్లు ఒక ఐతిహ్యమిన్వాఖ్యానంబున గలదు. దాని భావము:—కృష్ణుడవతారకాలంబున దివ్యా యుధంబులతోనే యవతరించిరి. * ఉపసంహర సర్వాత్మన్ ! రూపమేతచ్ఛతుర్భుజమ్! జానాతు మానతారం తే కంసోయం దితిజన్మజః * అను దేవకీ నసుదేవుల ప్రార్థనంబుమీద నాయూ యుధంబులరు ఉపసంహరించుకొనియె. అట్లుపసంహరించుకొనిన ఆయుధములను గోపికిసూపించె. ఇట్టి రూపంబుండు తవటకు జూడనిగోపి చూపించినంత నే భయపడె. అని.

౧౦

౩-౨. అరవణైయాయ్.

(యశోద కృష్ణుని స్తన్యపానంబునకై పిలుచుట)

శ్లో॥ వీధ్యాం నైవరం చరంతం భయలవవిధురం నందనం నంద పత్నీ హాకృష్ణ నైవరమేవం విహరణముచితం నైవ తే వీధికాసు | కాలే స్తన్యం న పేయం కిము కఠినహృదః కంసదైత్యస్య దౌప్త్యం శంకాం దత్తేతదేహీత్యకథయదితి తత్ ప్రోచివాన్ సూరీరీడ్యః॥

౧౧

కృష్ణుడు పగలంతయు నాటాడి యలసి రాత్రిస్తన్య మునుకూడ మఱచి నిద్రించె. ఉదయమున యశోద పలువిధం

బుగా స్తోత్రము చేసి మేలుకొలిపె. మేలుకొనియు పాలుత్రాగక
వీధిలో నాటాడపోయె. అదిచూచి యశోద 'అబ్బా! దుర్బుద్ధి
యయిన యాకంసుడు నిన్ను చంప మాటిమాటికి రాక్షసులను
పంపుచునుండు విషయము ప్రసిద్ధము ఇట్టి సమయంబున నీవు
నిర్భయముగా వీధిలో తిరుగుచుండుట యనుచితము. కాల
మున స్తనయము కుడువవలదా? విచ్చలవిడిగ తిరుగవలదు.
నీచేష్టితంబుల నన్నింటిని నాయొడిమీద ప్రదర్శించుచు
స్తనయమును కుడుచుచు నన్నానందింపజేయుము అను యశోదా
వచనంబుననుసంధించిన పెరియార్వారులను నుతంతము. ౧౧

౨-౩. పోయప్పాడుడైయ.

(యశోద కృష్ణుని కర్ణ వేధనంబునకై పిలుచుట.)

శ్లో॥ శ్రీకృష్ణే కర్ణ వేధం కలయితుమధికోత్కంఠితా దివ్య
మాతా తస్యోక్త్యా కేశవాదిద్యౌఃకదశమహానామ
వర్గం సుభోగ్యమ్ । జంబూముఖ్యం ప్రదద్యాం ఫలమతి
మధురం మాస్మరోదీస్సుఖం తే భూయాదిత్యాజుహవేత్య
భిదధతి మునా విష్ణుచిత్రేఽస్మి భక్తః ॥ ౧౨

యశోద కృష్ణునకు కర్ణ వేధోత్సవంబు చేయదలంచి
గోకులంబుననుండు గోపికలనందఱును బిలిచి, తాంబూలాదు
లను సిద్ధపఱచి 'కృష్ణా! కర్ణ వేధోత్సవంబునకై రమ్మ సుమా,
చెవులను పొడుచునప్పుడు కొంచమయినను నొప్పి యుండదు.
ఇచటనుండు గొల్ల పిల్లలందఱును మకరకుండలములను ధరించి
యున్నారు. నీవు నటులే వేసుకొనవలదా? ఏడవకుమా.
నీకిష్టములయిన నేరేడుపండు పనసపండు మున్నగువాని నిచ్చెద.

శ్రీమముగా రమ్మ నుమా అని యశోదచేప్పిన వచనంబులను
అనుభవించిన పెరియార్థ్వరులకు భక్తులుగా నుండము. ఈ
తిరుమొట్టిలో ప్రతిపాశురములలో నొక్కొక నామముచొప్పున
ద్వాదశనామములు క్రమముగా నున్నవి. ౧౨

౨-౪. వెణ్ణెయై నైన్ద.

(కృష్ణుని స్నానమునకై పిలుచుట.)

శ్లో॥ గోష్ఠేషు క్రీడనేన ప్రచురతరపరాగోప రాగం త్వదంగమ్
ద్రష్టం వాంఛా గరిష్ఠా మమ, తదపి హాసేత్ సీళయా
సర్వలోకః । నైతచ్ఛక్నోమి సోధుం తవ బహువితరాణ్య
ర్భక ! స్వాదుభక్ష్యాణ్యాయాహి స్నాతుమిత్యాహ్వాయ
దధ జననీ విష్ణుచిత్త సదాచే ॥ ౧౩॥

స్నానమునకై వలసిన సామగ్రులను సిద్ధపఱచి కృష్ణుని
పిలుచుచున్నది యశోదః—కృష్ణా! స్నానమునకై యేతెంచు
సమా. ఈవల్లలో నాటాడి నీ యొడలంతయు దుమ్ముగానున్నది.

చ॥ “వలగొని నాచుముట్టినను బాటిలు పంకజమింపుమీ
టి, లోపల పెనుమచ్చ నిల్చినను భాసిలు చంద్రుడు
నిగుదేటి,”

అనురీతిగ దూళినిండిన నీశరీరమును చూడ తహతహపడు
చున్నాను. అయినను నిన్నుచూచిన వారందఱు నన్ను తిట్టు
దురు. నిన్నీకోలమున నప్పిన్న చూచినచో పరిహసించును.
కనుక వెంటనే స్నానముచేయ నేగుము. వచ్చినచో నీకు మంచి
భక్ష్యముల నిత్తును అను ననుభవంబును పెరియార్థ్వరులు
అనుభవించె.

౨-గి. పిన్నై మణాళనై:—

(కృష్ణునకు తలదువ్వుటకై కాకిని బిలుచుట.)

శ్లో॥ స్నాతం కృత్వాఽథకృష్ణం చికురభరపరిష్కారకృత్యే
యశోదా సక్తా, లోకే తదర్థం బలిభుజ మఖిలా ఆహ్వా
యస్తీతి దృష్ట్యా । కృత్వాఽముష్యాన్యపర్యం సుకరత
రమిదం కృత్య మిత్యాశయానా కాకం ప్రేష్ణాఽఽ
జహవేత్యుదితవచసి మే విష్ణుచిత్రేఽస్తు భక్తిః ॥ ౧౮

కృష్ణుని స్నానము చేయించినపిమ్మట తలను దువ్వవలసి
వచ్చె. అందుకై వానిం బిలిచినను అతడు ఆటాడబోవ నారం
భించె. అది చూచి యశోద వానిబుద్ధిని యాటనుండ్లి మఱ
ల్పుటకై కాకిని పిల్పుట మున్నగు కార్యములను చేయ నారం
భించెను. అప్పుడు బిడ్డలు ఆటను మఱచి స్తబ్ధముగా నుందురు.
అప్పుడే తాము చేయవలసిన కార్యములను బిడ్డలకు చేసి ముగిం
తురు. ఇది యనుభవసిద్ధము. ఇటులే యశోదకూడ చేసెనని
యీ తిరుమొట్టిలో ననువదించుచున్నారు. * కుక్కుల్ వారాయ్
అక్కాక్కాయ్ * (తలదువ్వ నేగుము కాక మా!) అని ప్రతి
పాశురమునను గలదు. దీనిని చూడగా కాకమే తలదువ్వు
చున్నదా యేమి? అను సంశయము గల్గును. వస్తుస్థితి యేమి
నగా కాకి వచ్చినచో కృష్ణుడు పరాజ్ఞుఖముగా నుండును.
అప్పుడు కార్యమును పూర్తికావించుకొనవచ్చును అనియే.
కనుక కాకి తలదువ్వునట్లు చెప్పుట గౌణము. ౧౮

౨-ఁ. వేలిక్కోల్ వెట్టి.

(పసువులను మేపుటకై కాకిని బెత్తము తెమ్మనుచున్నది.)

శ్లో॥ కృష్ణం గోపాలజన్మోచితకృతికుతుకాద్గోతరే శ్చార

కాఠిన్య కాన్తారం యాతుకామం ఛలవచనబలాద్దోష
కామా యశోదా । గోసంచారార్హదణ్డం మమ తనయ
వరస్యాహారాద్యాశు కాకేఘ్యాచే శశ్వత్తదేతద్రస
ఘనవచనై రూచివాక్ సూరీడ్యః॥ ౧౧

తల దువ్విన పిమ్మట పువ్వులను బెట్టదలంచె యశోద.
అప్పుడే వసువులను మేపుటకై గొల్లపిల్లలందఱు పోవుచు
నుండుటచే తానుకూడ వారితో బోవదలంచి దానికి దగిన
బెత్తము నిమ్మని యశోదను నిర్బంధించెను. పువ్వులబెట్టి కన్ను
లార చూడగోరిన యశోద బెత్తము నివ్వక విలంబముచేయ
నారంభించె. 'కృష్ణా ! కాకి నీదండము నెక్కడనో పెట్టివేసి.
వెంటనే దాని నెట్లు ఇవ్వగలను ! కొంచముండుము. కాకిని
బెత్తమును తెమ్మనియెద' అని చెప్పి కాకిని పిలిచె. అది యీ
తిరుమొట్టిలో చెప్పబడుచున్నది. ఇట్లు యశోదాభావన
ననుభవించిన ఆత్మార్థులను నుతంతము. ౧౧

౨-౭, [అనిరై మేయ్క్కనీపోది...]

(యశోద పుష్పము బెట్టుటకై కృష్ణుని బిలుచుట.)

శ్లో॥ స్నాతం సంపుష్టకేశం సుతమథ కుసుమాలంక్రియాభ్యం
చికిర్షుఃకాతా చామ్యేయమల్లీదమనకసురపున్నాగమా
గధ్యభిఖ్యమ్ । సజ్జీకృత్య ప్రసూన ప్రచయమభినవం, వత్స !
పుష్పాణి ధర్తుం ద్రాగాయాహీతి యాచ్ఛామకృత, వదతి
తద్విష్ణుచిత్రేఽస్మి భక్తః ॥ ౧౭

క్రీడితిరుమొట్టిలో చెప్పినరీతిగా విలంబించుటచే
కృష్ణుడు తన ప్రయాణమును మఱచియుండె, అప్పుడు వానికి

పలువిధంబులయిన పుష్పములను బెట్టి కన్నులార చూడగోరి
యశోద సంపెగ-మల్లె-దవనము అడవిమల్లె జాజి మున్నగు
పుష్పములను దెచ్చి 'కృష్ణా! ఈపుష్పములను ధరింపనేగుము'
అని యాచించె. దానిని పదిపాశురంబులచే ననుభవించిన పెరి
యాత్మార్థులకు భక్తులుగా నుండము. ౧౬

ఈ తిరుమొట్టిని ప్రతిదినమును సాయంకాలమున నన్ని
సన్నిధిలోను సేవించుచు నుండుటచే ప్రతిపాశురమునకును
శ్లోకమును ప్రకాశితము.

౨-౭-౧. ఆనిరై మేయ్క.

శ్లో॥ ౧. గాస్సంచారయితుం ప్రమాసి, నహి వేత్సాన్యత్ప్రభావం
హరే! కాంతారే బహు సంచరన్ బత! వపుర్గ్లాని సమా
సీదసి । భాణ్ణే చూవసి దుగ్ధమిత్యహహ భో! మిత్రేతరై
ర్హస్యసే పీయూషాదపి భోగ్య! చంపకసుమం వోధుం
సమాగచ్ఛతాత్ ॥

ఓరీ చిన్నికృష్ణా! నీవు నీదివ్యదేహసాకుమార్యంబు
నెఱుంగక ఆవులను మేప నడవికి నేగుచున్నావు. అడవిలో
నంతట తిరిగితిరిగి నీ దేహమంతయు వాడిపోవును. ఇంటిలో
నుండిన నిన్నునందఱు కుండలోనుండు పాలను త్రాగునట్లు
పరిహసించినను పరిహసించుదుగాక. నీచేష్టలన్నియు మాకు
పరమపావనముగాదా? అ మృతంబున కన్న సతిభోగ్యమయిన
వాడా! నీకు సంపెగ పుష్పములను పెట్టదను. ఏతెంచుమా! ౧

(కరువుడై మేగజ్జో)

శ్లో॥ ౨. జీమూతో జలగర్భనిర్భర ఇవానన్దం దృశోర్వర్ధయన్

సౌందర్యాశ్చిత సర్వలోకవితతీరక్షారమత్రోదిత ।
 లక్ష్మీనాయక రంగనామ్ని నిలయే శేషే శయాన ప్రభో
 సౌగంధ్యాధికమల్లికాన్రజమిమాం వోఘం సమాగచ్ఛభో॥

శ్రీ కృష్ణా! నిన్ను జూచినప్పుడు, క్రొక్కారును చూచిన
 నంత యానందముగల్గునో; అంతయానందము గల్గును. ఓరీ
 సుందరా! లోకమును రక్షింపనవతరించినవాడా! శ్రీరంగమున
 శయనించియుండువాడా! శ్రియఃపతి! నెత్తావివచ్చు మల్లపుష్పం
 బును ధరింపనేగుమా!

(మచ్చొడుమాళికై)

శ్లో॥ 3. ఆరుహ్యప్రసభం మహత్తరగృహప్రాసాదదేశాదిషు
 ప్రాప్య స్త్రీజనతాన్తికం శిథిలయన్ తచ్చోలచేలాదికమ్ ।
 నిత్యం దుశ్చరితోత్సుక క్షితిధరే శేషాభిధే సన్ ప్రభో
 వోఘం సద్దమనంచపాటలసుమంస్వామిన్ సమాగచ్ఛభో॥

మెద్దెల మేడలయందు నెక్కి- అచటనుండు వనితల ఆవిక
 లను వస్త్రములను చింపివేయుచున్నావు. ఎల్లప్పుడు నిట్టి దుండ
 గంబులనే చేయుచునుండువాడా! వెంకటాచలపతి! దమనంబును
 పాదిరి పుష్పములను ధరింప నేగుమా.

(తెరువికణిన్తు)

శ్లో॥ ౪. స్థిత్యా వీధిషు బాలగోపలనాగోష్ఠీషు దుశ్చేష్టితు
 నైవీరంమాకురు నీలకేశలలితభూరమృతాలోజ్జ్వల ।
 భాస్వన్నేఘశిశూపమేయసుషమాసంపూర్ణ కృష్ణప్రభో
 వోఘంసౌరభసంభృతం దమనకం శ్రీపల్లవంచాఽఽవ్రజ
 సర్వాంగ సుందరుడా! మేఘమువంటివాడా! వీధిలో

నుండి గొల్లపిల్లలతో నాడక దుండగంబులను చేయక యుండుమా.
దవనమును మరువమును ధరింప నేగుమా. ౪

(పుల్కినై వాయ్పిళన్దిట్టమ్)

శ్లో॥ ౧. వక్త్రం దైత్యబకస్య దీర్ఘమతనోః దన్తగజస్యాహరః
రాక్షస్యాకిలనాసికాం పృథ్వీదస్యజః రక్షఃపతించావధీః ।
నాథః? త్వాం నవనీతజగ్ధిసమయే నిర్భీరహం ప్రాహరం
తత్త్వాస్తాం విమలాంబునిర్గతమిదం కల్హారము త్తంసయ ॥

కృష్ణా! నీ ప్రతిచేష్టితంబులును అతిమనోహరంబుగా
నుండును. భయంకరంబుగా నుండును. బకాసురుని ముఖమును
చీల్చితివి. కువలయాపీడంబను నేనుంగదంతములను విడిచి
తివి. శూర్పణఖయొక్క ముక్కును కోసితివి. రావణుని చంపి
తివి. ఇట్టి నిన్ను వెన్నను దొంగలించితివని నిర్భయంబుగా
గొట్టితినే. దానిని క్షమించుము. చెంగలువ పువ్వును ధరింప
నేగుమా. ౧

(ఎరుదుకళోడు)

శ్లో॥ ౨. యుద్ధం దారుణమాతతన్ధ పృషఢైః గాత్రేవిరక్తోనిజే
స్వచ్ఛన్దంచ విచేష్టసే చరణతః కంసంప్రహృత్యాహరః ।
రథాయాం కటుచేష్టితాని కలయన్ మల్లైస్సమంయుద్ధమ్
ప్యాథాయాగత! హేమరమ్య శిరసా పున్నాగపుష్పం హ॥

కృష్ణా నీలాదేవిని చేపట్ట సప్తవృషభంబులతో (ఏడు
ఎనుబోతులతో) ఘోరయుద్ధము చేసితివి. నీదేహరక్షణమున
నినుమంతయు నిచ్చలేకున్నావు. విచ్చల విడిగ చేష్టలను చేయు
చున్నావు. కంసుని కాలిచే దన్ని చంపితివి. మధురానగరం

బున వీధిలో రజకా (చాకలి) దులతో నాటాడి మల్లరతో
పోరాడిలివి. బంగారుపువ్వుటి దేహకాంతిగలవాడా సురపొన్న
పువ్వులను ధరింప నేగుమా!

(కుండజ్జలెడుత్తు)

శ్లో॥ ౧. కుంభానూర్ధ్వముపక్షిపత్ పటుతమం సృత్తప్రకుర్వత్
ప్రభో, గోపీశ్చన్ద్రానమానకాన్తివదనాః వ్యామోహయాన్
తాలక । వక్షోదైత్యపత్నీర్హృద్యకశిపోః ద్వేషావిభిన్దన్
ప్రభో, వోధుంమూర్ధని కుంభఘోణశయనాఽఽయాహి
సజం మాగధీమ్ ॥

కుంభనర్తన మనగ, రెండు భుజంబులందును శిరమునను
కుండలను పెట్టుకొని రెండుచేతులతోను కుండలనెత్తుకొని ఆడు
నొకవిధమయిన ఆట. ఈయాటను కృష్ణుడు తానుగోపాలవంశం
బుననే పుట్టిన అసలు గొల్లడని అందఱు నమ్ముటకై చేయు
చుండును. ఇట్లాడునపుడు ఏకుండయినను కదలకయుండునట్లు
ఆడుటయే సామర్థ్యము. ఈనర్తన సామర్థ్యమే మొగటి పాదం
బున చెప్పబడియె. కుంభనర్తన సమర్థుడా! గొలెతలను మో
హింపజేయువాడా! హిరణ్యసుగునివక్షంబును చీల్చినవాడా!
కుంభకోణక్షేత్రమున శయనించి యుండువాడా! అడవి మొల్ల
పువ్వును ధరింప నేగుమా.

(శీమాలికనవనోడు)

శ్లో॥ ౨. మైత్రీం మాలికనామకేన కలయన్ దృష్ట్వాఽథతద్ధూ
ర్తతాంతంహస్తవ్యమవేత్యతస్యతుశిరో హేతీశ్వరేణాచ్ఛిన్యః
కార్యాకార్యవిశేషవేదనపటో శ్రీరంగశాయీ ప్రభో

మద్దుఃఖాపహ మాలతీస్రజమిమాం ధర్మం సమా
గచ్ఛభోః ॥

ఈపాశురంబున జాజిపువ్వును ధరింపజేయ నొక
యద్భుతకథచే బిలుచుచున్నది. కృష్ణునకు మాలికుండను
నొకానొక ప్రియమిత్రము గలడు. అతండు కృష్ణునియం దనేక
విద్యలను అభ్యసించి మదించి గర్వించి భాగవతుల నందఱను
తిరస్కరించుచునుండె. కృష్ణు డెంతజెప్పియు వినడయ్యె. ఎట్ట
కేలకు నతని నేరీతినయినను చంప నిశ్చయించి సమయము
చూచుచునుండె. ఇట్లుండ నొకప్పుడు ఆమాలికుడు కృష్ణుని
యొద్దకు నేగి తనకు చక్రాయుధంబును ప్రయోగించు విధం
బును నేర్పింపగోరె. కృష్ణుండెంత వారించియు వినక చక్ర
ప్రయోగవిధంబును నేర్పింప నిర్బంధింపసాగె. కృష్ణుండును విని
వీని నీ యుపాయంబుచే తుదముట్టింపనిశ్చయించి 'మాలికా!
ఈచక్రాయుధప్రయోగవిధంబును చూడు మ' నిచెప్పి,
చక్రమును ఆకాశంబునవేసి క్రిందపడునపుడు దానిని అవ
లీలగా ఒంటివేలితో ధరించెను. ఇదిచూచి మాలికుండును
'ఇది యెంతపని' యని తాను నామాదిరిగా జేయనారంభించె.
అప్పుడు గిర్గిరందిరుగుచువచ్చిన యాయాయుధము గుఱిదప్పి
వానికంతముమీద బడ నతండు కంతము తెగిచచ్చె. ఈకథకు
మూలము తెలియలేదు. శ్రీనిష్ణుపురాణముననో హరివంశము
ననో యీకథయుండునట్లు తెలియలేదు. వ్యాసపరాశర వాల్మీ
కులవలె ఆశ్వురులుకూడ ఈయైతిహ్యమును సాక్షాత్కరించి
యుందురని పూర్వులందురు.

శ్రీ రామానుజమలై

(అణ్ణ తమరర్ కళ్)

శ్లో॥ ౯. దివై న్నూరిగణైస్సమేత్య విలసన్నాస్థానసన్నాపే
భక్తాన్తఃకరణే నివాసరసిక శ్రీమృరమావల్లభ ।
భుక్త్యాసప్తజగన్తి నిదితహారే న్యగ్రోధపత్రే కవచితే
మట్టితైన్యను కార్ముకాఖ్యకుసుమంస్వామిసముత్తంసయ ॥

పరమపదంబున దివ్యమంటపంబున నిత్యముక్తులతో
పిరాజిల్లువాడా! భక్తులహృదయంబుననే వసించువాడా! ఏడు
లోకంబులను మ్రొగి వటపత్రంబున పరుండితివి. కృష్ణా! నాకు
సంతోషము గలుగ 'కరుముగై' యను పుష్పమును ధరింప
నేగుమా!

(శైణ్యకమలికై)

శ్లో॥ ౧౦. మల్లీచగపకహల్లకాదికుసుమాన్యాదాయ మాత్రా
పురా స్వామి ధర్మమమూని సంప్రతి సమాగచ్ఛతి
సానన్దయా । యత్రాభాషి యశోదయా తదుదితం శ్రీ
ధన్వినవ్యాభిధ తేత్రాధీశ్వరభట్టనాథవిమలా భక్తైక
భోగ్యకమాత్ ।

మొల్ల మున్నగువానిని సిద్ధపఱచి వానిని ధరింప
బిలిచిన యశోదయొక్కయనుభవంబు ననుభవించిన యాత్మా
రులభాగ్యమే భాగ్యము. పూచ్చాడల్ ముగిసె.

౩. ఇన్దిరనోడుపిరమ౯.

శ్లో॥ పుష్పాలంకారమ్యం సుతమతిసుషమం దృష్టిదోషాపను
తైన్య దీపేనాభ్యర్చణీయం మనసినిదధతి భాగ్యమూర్తిర్య
శోదా । ఆగచ్ఛ క్షీప్రమత్ర ప్రియసుత నబహిర్యాహి

కృష్ణేత్యవోచత్, తత్ శ్వేతాద్రీశ్వరం ప్రత్యభిదధనఘ్నా
విష్ణుచిత్తో వరేణ్యః ॥ ౧౭॥

యశోద కృష్ణుని స్నానముచేయించి తలదువ్వి పుష్పము
లను బెట్టి దృష్టిదోషపరిహారార్థమై తిరువందికాప్పు (సంధ్యా
కాలమున రక్షుకై మంగళదీపాదులచేచేయబడు శాంతి) చేయ
బిలుచుచున్నది. కృష్ణా! ఇల్లు విడిచి బయట బోకుండుమా!
సంధ్యాకాలంబున నెచటను నిలువకుండుమా! అని తిరు
వెళ్ళతై అను దివ్యదేశమున వేంచేసియుండువానినే కృష్ణునిగా
భావించి చెప్పుచున్నారు ఆధ్యాయులు.

೯. ವೆಣೆಯವಿಘ್ನಜಿ.

కృష్ణుని దుండగములను తలీయందు మోటపెట్టుట.

శ్రో॥ గేహేగేహేచ గవ్యాన్యసకృదపహరన్ భాణ్డభజ్జం
చకుర్వన్ ముష్ణన్ భక్ష్యాణి కన్యావలయమపహరన్
తేతనూజోఽతిధూర్తః । కృత్యాన్యేతస్య సోధుం నవయ
మిహమనాగప్యహేహ శక్నుమోభో మాన్యేథన్యే
యశోదే ఝటితి తవసుతం శిక్షయేత్సజ్జనాను॥ ౧౮॥

శ్లో॥ ఆక్రోశ స్తీషు మాతా ప్రముదితహృదయా శృష్టదామో
దర! త్వం మైవంకార్షీ రవజ్ఞాస్పదచరితతతిం వత్స మాయా
హ్యుపేహి । తుభ్యంభక్ష్యాణి హృద్యాన్యహమిహ విత
రాజ్యేహి మత్పార్శ్వమాశ్వి త్యాహూయాశ్చివ్యతిస్మైత్య
భిదధతి మహాయోగిని స్యాం ప్రపన్నః ॥ ౧౯॥

కృష్ణుడు గొల్లెపల్లెలోనుండి ప్రతిగృహంబునకు పలు
 ముడగుబులను చేయుచున్నాడె. వాని నంతయు గొల్లెతలు

యశోదతో మొఱబెట్టిరి. అది విని యశోద కృష్ణుని మృదూప దేశంబులచే శిక్షించుచున్నది. 'తల్లీ! నీ కొమరుడు మా యిల్లు జొచ్చి వెన్నలనంతయు మ్రుచ్చిలి తిని వట్టికుండలను క్రిందవైచి యాశబ్దమును విని సంతసించుచున్నాడు. పాత్రమున దాచి పెట్టిన భక్ష్యములను దొంగలించి మమ్ములను ఇష్టప్రకారము తిట్టుచున్నాడు. మాయిల్లు చొచ్చి నాపిల్లను బిలిచి చేతి గాజుల నెత్తుకొని దానికి నేరేడివండను కొని తినుచున్నాడు. ఇట్టి దుండగంబుల నోర్వజాలక యున్నాము. అమ్మా యశోదా! కృష్ణుని బిలించి శిక్షించుమా' అని మొఱబెట్టిరి. అది విని యశోద సంతసించి 'కృష్ణా! ఇట్టి పనులనుచేయక యుండుము. నీకువలసినంత భక్ష్యములనిత్తును. వెంటనే యిచట నేగుమా' అని ప్రేమతో బిలిచె. దగ్గఱవచ్చిన కృష్ణుని కాగలించుకొని సంతసించె.

౧౯

౧౦. ఆర్థబిలిరుదు.

శ్లో॥ కృత్వాగేహేషు చేష్టామథ రవితనయామాపగామేత్య తత్ర స్త్రీణాంనేతేషు పజుప్రకరమవకిర కేశవో మంతుహృత్వా । వాసోభూషాది తాసామథ రుదితవచాం స్యుద్గమయ్య ప్రహృష్టః, తద్గోపీకన్దనాని ప్రవవతి భగ పద్భట్టనాథేఽస్మి భక్తః॥ ౨౦॥

పూర్వదశకంబున ప్రేమల్లలో జేసిన కృష్ణునిదుండగంబులను గొల్లెతలు మొఱబెట్టిన విధంబులనుజెప్పె. ఈ దశకంబున యమునాతీరమున కృష్ణుడు కావించిన దుండగములను చెప్పుచున్నారు. తల్లీ! నీకొమరుడు యమునానదిలో జలక

మాడుచునుండు మామీద బురదనుగొట్టి వస్త్రములను దొంగ
 లించి ఇంటిలోదాగుకొని ఎంతపిలిచినను నోరుదెరివక యున్నా
 డు. ఒకప్పుడు మాసర్వస్వమునపహరించి చెట్టుమీద నెక్కి కూర్చు
 న్నాడు. ఇట్లులెన్నోవిధంబుగా మమ్ములను భాధపెట్టు
 చున్నాడు. కాళియునిమదము నణచినవాడు, ధేచుకాసురుని
 చంపినవాడు, గోవర్ధనాద్రినెత్తి వ్రేపల్లనే రక్షించినవాడు, ఇట్టి
 మహిమపాతకములన్నియు మమ్ములను బాధించుచున్నాడే.
 కృష్ణునిచేష్టలను సహింపజాలక తోకటిలో కట్టువడినవాడు
 యమశార్జునభంగమొనర్చినవాడు, పూతనాస్త్రస్వంబులనుగుడిచి
 మనలను రక్షించినవాడు, గజేంద్రుని రక్షించినవాడు, త్రివిక్రమా
 వతారమెత్తినవాడు, మమ్ములను బాధించుచున్నాడే. అని
 యేడ్చినవిధంబులను వచించిన పెరియాళ్వారులతిధన్యములు.
 పెరియాళ్వార్ తిరుమొழిలో రెండవపత్తు సమాప్తము.

మూడవ పత్తు.

3. ౧. [తన్నేరాయరమ్]

(కృష్ణునియతిమానుషచేష్టితంబులనుచూచి వెఱచిన
 యశోదా వచనములు.)

శ్లో॥ శ్రీకృష్ణో బాలక స్సన్నపిత బహువిధా దివ్యచేష్టాస్తనో
 తీత్యే కైకస్మిన్ క్షణేఽపి ప్రచురవిభవయా దృష్టవత్సా
 జసన్యా । హేకృష్ణ త్వాయుహగవేద్భ్యుచుపమం లభతే
 స్తన్యదానేచ భీతాస్మీత్యుక్తం తత్తదైవాభిహితవతి మునా
 విష్ణుచిత్తే రమేహమ్॥

౨౧॥

ఇంతవఱకు కృష్ణునకు బాలిచ్చుచుండిన యశోద ఇప్పుడు వానియతిమానుషచేష్టితంబులను చూచి వెఱచుచున్నది. కృష్ణా ! నిన్ను ఇప్పుడెఱింగితిని. నీకు బాలిచ్చుటకు భయపడుచున్నాను అని పదిపాశురములలోను చెప్పుచున్నది. నాయనా! నిన్ను నేను సాక్షాత్సర్వేశ్వరునిగా నెఱుంగుదును. నివు సాధారణబాలకుడుకాఁజాలవు. అతిమానుషచేష్టితంబు లనేకములు చేయుచున్నావు. ఎల్లప్పుడును నీయతిమానుషచేష్టితంబులను చూచుచునే యున్నాను. పూతనాస్త్రస్యములతోబాటు నామె ప్రాణములనుగూడ గుడిచితివి. శకటాసురుని నొకక్షణముననే విఱగగొట్టితివి. నీదుండగంబుల నోర్వజాలక నిన్ను రోకటితోగట్ట నాతోకటితోనేపోయి యమశాసునభంగము కావించితివి. ఇట్టి యతిమానుష చేష్టితంబులను ప్రకటించు నిన్ను నారాయణునిగా నెఱుంగుదు. కనుక నీకు నాపుత్రునివలె పాలిచ్చుటకు వెఱచెద. దీనిని తదాభివనచే చెప్పిన పెరియాళ్వారులను నుతింతుము.

౨౦

3. ౨. (అఞ్జో జనవణ్ణనై)

(కృష్ణుని యడవికి నంపి యశోద పిలపించుట)

శ్లో॥ ప్రత్యూషే బాలకృష్ణం మణినిభవపుషం గోపజాత్యహాకృత్యానుష్ఠానార్థం వనం ప్రత్యతికఠి నహృదాప్రేషయన్త్యా జనన్త్యా । పశ్చాత్తత్రత్య హక్షస్థితిమపి బహుశస్సుమృశన్త్యా సఖేదం ప్రాలాపీత్యాచివాన్మే మనసి విజయతే విష్ణుచిత్తమహత్యా॥

౨౧

క్రింది తిరుమొరీలో కృష్ణుని సాక్షాత్సారమునిగాన

ధ్యవసించియుండిన యాయశోదయే దానిని మఱచి తనపుత్రుని గానే యెంచి ప్రొద్దుననే వానిని తనజాత్యుచితముగా నాలను మేప నడవికి నంపె. వెంటనే వానివిరహంబును దాళక కుం దుచు, కృష్ణుడప్పడప్పడుచేసిన దుండగంబులనుదలచి 'ఐయో! ఇట్టిట్లు దుండగంబులజేయుచు నాటాడుచునుండివ నాకొమరుని ముల్లు నిండియుండు నాయరణ్యమునకు దయలేక యంపితినే!' అని తిట్టుకొనుచున్నది. దాని నటులే చెప్పిన పెరియాళ్వారులు నామనంబున విరాజిల్లుగాక. ౨౨

3. 3. (శీలైక్కుడమైచ్చి.)

కృష్ణుడడవినుండి సాయంకాలమున తిరిగిరాగా యశోద చెప్పిన యద్భుతవచనంబులను అనువదించుచున్నారు. ఈ తిరుమొట్టిసారమును ఎనిమిది పాశురంబులచే ననువదితము.

శ్లో॥ బృన్దారణ్యే వయస్సైస్సహ బహులతర్కా గోగణాం శ్చార్ఘ్యైశ్చ సాయం కృష్ణస్సమాయాత్యనుపమ సుషమః పృష్ఠతోగోగణానామ్ । వన్యాలంకారధన్యం తమిమమనుకలం వీక్షమాణా యశోదా సానన్దం యద్య దూచే తదిదమనిశమావరతే మానసేమే॥ ౨౩॥

బృందావనంబునందోడిపిల్లలతో ఆలనుమేసి గొప్ప కాంతితో అలమందల వెనుక ఏతెంచు కృష్ణుని దివ్యదేహుని పుత్రుని చూచిచూచి యశోద పరమానందము తాళక చెప్పిన వచనంబులన్నియు నామనంబున నటులే ప్రతిఫలించుచున్నవి అని యనుభవించిరి ఆళ్వారు. ౨౩

శ్లో॥ వైలక్షణ్యేన కర్ణాభరణముపవహా చారువాసో వసానః

ముక్తాస్రగ్భాషణాఢ్యో మమతనయవరః పృష్ఠతో గోగ
ణానామ్! ఆయాతీక్షధ్వమేతం నయనశత సహస్రావలోకా
హావేషం సత్యంసర్వాః స్త్రీయోఽస్మిన్ జగతి మది
తరా హస్త వన్యాహి సఖ్యః ॥ ౨౪॥

కుడిచెవిలో నొకవిధమయిన యాభరణంబును ఎడమ
చెవిలో నొకవిధమయిన యాభరణంబును ధరించుకొని రమణీ
యంబయిన వస్త్రమును తొడుగుకొని ముత్యములచే నలంక
రించుకొని నాకొమరుడు గోవిందుడు ఆలమందల వెనుక వచ్చు
చున్నాడు. వీనివేషమును నూలుకండ్లతో చూడవలయును.
త్వరగా వచ్చి చూడుడు. సత్యముగా చెప్పెద. ఈ భూమండ
లంబున నేనొకతయే కొడుకుపుట్టియుండుదానను. ఇతరులంద
ఱును గొడ్డాలే. సంశయములేదు. ౨౪

శ్లో॥ కల్యే ప్రోతాప్య కృష్ణప్రియసుతతిలక! త్వమహంభోజ
యిత్వా వత్సానాంచారణార్థం సుకతినహృదయా
ప్రేషయం క్రత్యరణ్యమ్! ఛత్రం పాదూంచనాదాం కిమహ
మకరవం బుద్ధి హీనావరాకీ తత్రక్లేశానుభూతీస్తవతు బహు
విధాశ్చింతయన్తీ విదూయే॥ ౨౫॥

ఓరి ముద్దుకృష్ణా! నాహృదయ మెంతకతినము. వేకువనే
నిన్ను లేపి భుజంపజేసి గోవులను మేపుటకై అడవికి సంపితివే!
ఎండ ముల్లు మున్నగునానిచే బాధలేకుండుటకై గొడుగును
పాదుకనుకూడ నివ్వకుంటినే! ఐయో! తెలివిచెడియే యీపని
చేసితి నొకో! అడవిలో నీవుపడు బాధలనంత మాటిమాటికి
దలంచి యిప్పుడు బాధపడుచు నున్నాను. ౨౫

శ్లో॥ మూనే పాదారవిద్దే, నయనకమలమప్యప భూయోఽరు
ణత్వం శ్రీమౌ గోవిందతే భూద్వపురశి బహుశో గోర
జోభిః పరీతమ్ । స్నానీయం సుష్మసజ్జకృతమిహ కలితస్నాన
ఆయాహిభోక్తుం సాకం కృష్ణ ! త్వయైవాశితుముపవసతి
ప్రేమధన్యః పితా తే ॥ ౨౧

కృష్ణా నీపాదారవిందములు అతికఠినమయిన యాయడ
పులయందు సంచరించుటవలన వాడిపోవును. ఎండలో తిరుగుట
వలన నీనేత్రములుకూడ నెఱ్ఱవాటును. దివ్యదేహమును కుమ్ము
వడును. ఇకచాలును గతచింతనము. స్నానమునకై వీరు సిద్ధ
ముగానున్నది. త్వరగా జలకమాడి భుజింపనేగుము. నీతోనే
భుజింపవలయునని నీతండ్రియు నుపవాసముగా నున్నారు. ౨౧

శ్లో॥ వత్స ! శ్రీకృష్ణ ! దామోదర జలదరుచే యామునే నీర
పూరే ! తుంగాత్కున్దాన్ని పత్యోరగశిరసి తతనాతిఘోరం
హి యుద్ధమ్ । హహన్తైతన్నిశమ్యాప్యహమిహ నలభే జీవి
తస్య వ్యపాయం కస్మాత్ కంసస్య చిత్తే ముదముపజనయన్
కీడసీతం కఠోరమ్ ॥ ౨౨

కారుమేఘమువంటి వాడా ! అడవిలో నీవు కాళియం
బను సర్పముతో పోరాడినట్లు వింటిని. యమునా తీరంబున
నుండు కుంద (మొల్ల) వృక్షమునెక్కి ఆపాముశిరంబున దుమికి
ఘోరయుద్ధ మొనర్చితివట. . ప్రాణాపాయ కరమయిన యిట్టి
పనులను నీవుచేసినట్లు వినియు నింకబ్రతికియున్నా నే. నాహృ
దయ మెంతకఠినము ! ఏరీతివయినను నీచావును కోరుచున్నాడు

కంసుడు. ఇట్టి సాహసకృత్యములను విన్నంతనే కంసుడతినం
 తోష మొందును. ఏలయి ఆ డెదవు. ౨౭

శ్లో॥ వత్సత్వా కోఽపిదైత్యస్సముపగత ఇవారణ్యకోణే తమే
 నం ప్రోద్ధృత్య త్వం కపిత్థే వ్యసృజతికథా కాచిదా
 కర్ణితాభాః | సద్యస్సత్యం శపేహం మమతనయమణేర్యే
 సృజన్త్యాపదస్తే సోఽయంఽత్యః కపిత్థోఽవ్యలభత యద
 హా తల్లభేరక్షక్షణేన || ౨౮

ఓ కృష్ణా ! వేటాక విషయంబునుకూడ నిపుడు వినగల్గి
 తిని. కంసుడంపిన యొక రాక్షసుడు దూడరూపముం దాల్చి
 యడవికివచ్చెనట దాని నెత్తి పట్టి వెలగచెట్లమీద విసరివేసితి
 వట. ఇదియు నీయతిసాహసకార్యము. అదియటుండ నిండు
 ఓలోకులారా ! వత్ససురుడును కపితాసురుడును నాపుత్రుని
 జంప సంకేతముచేసుకొని వచ్చినారుగదా! వారొందిన గతినే
 మాపుత్రునకుం గీడుచేయందలచిన వా రందఱు నొందుసురు
 గాక. ౨౯

శ్లో॥ లోకే కుత్రాప్యనాకర్ణితమిహ కిమపి శ్రూయతేస్మాద్య
 కృష్ణ ప్రత్యం గోపైర్మహోనే దధి ఘృతమఖిలం శాకసూ
 పాన్నమిశ్రమ్ | నిశ్చేషం త్వం సమాశ్నాతితి నను భగవత్
 ప్రాశయేయం కథంత్యాం అద్యారభ్యేతి భీతాఽస్మ్యహహ
 మధురిపో కుక్షీరన్యాదృశస్తే || ౩౦

కృష్ణా ! ఇంతవఱకు వినకయుండు నొక విషయంబును
 ఇపుడు వింటివి. వాడుకచొప్పున గోవులు ఇంద్రునకు పాలు
 పెరుగు అన్నము మున్నము వాని సంతయు నర్పింప వానినం

తయు నొక శూణముననే భుజించితివట. ఇట్టికడుపుండు నీకెట్లు
భోజనము పెట్టగలను? నీకుక్షివిలక్షణముగా నున్నది. నీయిట్టి
చేష్టితంబులను విన్నప్పుడునుండి నాకు భయముగానున్నది. ౨౯
శ్లో॥ కృష్ణ ! శ్రోణోత్సవస్తే సుతవర భవితా సప్తమేఽహ్ని
తదర్థం సర్వాసాంవలలవీనాం పురణహవిదధామ్యంకురారో
పణంచ । తస్మాన్మాయాహ్యారణ్య పరదినతృహైవావతిష్ఠ
స్వ భవ్యో గోవిందేత్యాహ మాతా తదిదమభిదధద్విష్ణు
చిత్తోఽతిధన్యః ॥ 3౦

కృష్ణా ! ఇక నేడవదినంబున నీ జన్మదినమయిన శవణ
నక్షత్రము గాగలదు. అందుకై వ్రేతలనందఱును బిల్చి అంకు
రారోపణము కావించితిని. కనుక నీవు రేపు మొదలు అడవికి
నేగవలదు. విధేయుడై యిచటనే యుండుము. అను యశోదా
భావనతో ననుభవించిన ఆశ్వాసులతిధన్యులు. 3౦

3.౪. తథైగభుం తోజ్జుమ్.

బృందావనంబునుండి సాయంకాలము తిరుగు

కృష్ణునిజూచి యనుభవించుట.

సాయంకాలమున బృందావనంబునుండి వ్రేవల్లెకు తిరుగు
కృష్ణునిజూచి వ్రేతలకు విలక్షణమయిన వ్యామోహముగల్గెను.
దానికి దగినట్లు వచనములును వెలువడెను. వానిసంతయు
నాథ్వాదు ఈతిరు మొట్టిలో ననుభవించుచున్నారు. ఆఱు శ్లోక
ములచే నీతిరు మొట్టిసారము దెప్పెద.

శ్లో॥ నానాబర్హతపత్రైస్సహ సహ చగవాం భూరిబృందైర్దినాస్తే
సానన్త్య గోకులప్రకృతత ముచితాలక్రిమి సప్త

సూనుమ్ | దశేందశేంద విముగ్ధర్వజయువతిగజైర్య
త్కృతం పారవశ్యాత్ యచ్చప్రేమ్ణాభ్యధాయి ప్రణీ
హితమనసాం యోగినామప్యగమ్యమ్ || 30

నెమిలిపించముల ధరించుకొని ఆలమందలతో సాయం
కాలమున విచిత్రాలంకారాలంకృతుడై కృష్ణుడు ప్రేపల్లకు
వచ్చె. అప్పుడు వానిని పలుసారులు చూచిన ప్రేతలు చేయు
చేష్టలను మాటలను మహాయోగులయిన వ్యాసపరాశరాదు
లకునగోచరంబుగానుండె. అట్టిది ధన్యధన్యులయిన పెరియా
ఘ్నోరుల వాక్కునకు మాత్రము విషయమయ్యె. (ఇదిదాసుని
సొంత వచనము.) 30

శ్లో॥ కట్యాం కృష్ణస్యభాతం కిసలయరుచిరం కోమలం దివ్య
వస్త్రం తస్యోర్ద్వం ఖడ్గబద్ధో దృఢతరఘటితస్తతః పట్టోప
బద్ధః | వన్యాలజ్కారధన్యా తనురుచిరతులా గోపబాలా
ఘమధ్యే సాయంసోల్లాసయానం కథమిదమధునా మాద్య
శాంచిస్తనాహమ్ || 31

చిగురురంగు గలవసనమును దానిమీద ఖడ్గమును
ధరించుకొని, కచ్చగట్టుకొని అడవిపువ్వులను నెమిలి పించముల
దాల్చుకొని విచిత్రాలంకార శోభియై సాయంకాలంబున ప్రే
పల్లకు నేగుచునుండిన యావేషముదర్శనీయము. అది దుర్భా
గ్యులయిన మనకు లభింపదుగదా? 31

శ్లో॥ లీలాయస్థిం కృపాగం ధనురతికమనీయో తరీయంచ
మిత్రేష్వాదాయాగ్రే ప్రయాతేష్వథ పరమసుహృదత్న
మంసేనలంబ్య | ఆమాంతం నన్దనూనం బతమమతనయా

వీక్ష్య సౌందర్యమగ్నా గాఢందృష్ట్యాచ పార్శ్వే న్యవిశత
జనతాశ్చక్షుతేత్రాపవాదమ్ ॥ 33

అడవిలో నాడునపుడు లీలావేత్రము ధనును కత్తి
మున్నగునవి కృష్ణునియందుండె. ఇంటికిం దిరుగునపుడు వానిని
స్నేహితులు ఎత్తుకొని ముందుగ పోవుచున్నారు. కృష్ణుడు తన
ప్రాణస్నేహితునిమీద చేయివేసుకొని యల్లాసముగ నడచు
చునున్నాడు. అప్పుడు వానింజూచి నాకూతురు వానిసౌందర్యం
బున మైమఱచి లజ్జభయామలను గూడ వీడి వానిప్రక్కన
నిల్చె. దీని నాపెత్తలి యతిసంతసంబుతో ననుచున్నది. సత్య
మిట్లుండ నీప్రేమలెలో నుండువారందఱు నా కూతురుమీద
వృథాపవాదములం జెప్పుచునున్నారే. ఐయో ! 33

శ్లో॥ హాహా నాహం కదాపీదృశనుభగతనుం ప్రైక్షిషీ
త్యాహ కాచిత్ నాహంచేదస్యభార్యా నఖిలుమమ
భవేజ్జీవితాశేతి కాచిత్ కాచిద్భూతేస్మి సోఽయం యది
మమ భవన ప్రాస్తమాయాతి తహిహ ప్రోచ్య స్తేయం
పరీత్య ప్రసభమథ నిరీక్షేయ తద్వక్త్రహాసమ్ ॥ 34

అప్పుడొకతె చెప్పె, హా హా ! నే నిట్టి సౌందర్యగని
నింతవఱకుం జూడ లేను అని మఱొకతె, ఏమ నన్నుం జేపట్ట
కుండినయెడల నేను జీవించను అని. ఇకొక తె, నా గుమ్మము
ముందఱవచ్చినయెడల 'నాకందుకము నపహరించిన వాడుగదా
వీడు' అను నొకవ్యాజమును అసత్యముగ కల్పించుకొని వాని
మీద నేరమునుమోపి అప్పుడు వాడుండు రీతిని వదనసౌందర్య
మును చూచి యానందించెద. 34

శ్లో॥ సర్వాలంకారరమ్యస్సకలజనమనోహరియాపోఽత్ర గోపః
కశ్చిత్సోల్లాసమాయాత్యముఖిహ సుభగే మాస్మదశః
కథశ్చిత్! ఇత్యుద్ధోషేకృతే సత్యపి మమదుహితా తస్మ
షీచత్వరాగ్రే ప్రాపతార్కర్మ్యం త్వాణేత్యచకథదతినిర్వే
దతః కాఽపి వృద్ధా ॥ 3గి

ఒకముసలి చెప్పచున్నది. సమస్తాధరణంబుల ధరించు
కాని సర్వమునోహరియై యుండు నొక గోపుడీపీధిన నుల్లాస
ముగా నేగుచునున్నాడు. ఓపుత్రకా! వానిని నీవు చూడక
యుండుము. నీవు వానిని చూచినచో నీసర్వస్వము నపహ
రింపబడును. జాగ్రతగా నుండుమని హెచ్చరించితిని. ఈ
మాటను విన్నంతనే యాపె ఇంటిలోపల నుండంజాలక వానిం
జూడ బయటె వచ్చినిల్చె. త్వాణముననే వాని సంశ్లేషము
దొరకలేదే యను దుఃఖమున నొడలు చిక్కిపోయె. ఇది యేమి
యన్యాయమోకొ.

3గి

శ్లో॥ సాలంకారం సవేణుధ్వనిరచన ముపాయాతికృష్ణే సుతామే
తిష్ఠ స్త్రగ్రేఽవివేకాదభజత సహసా ప్రచ్యుతిం కజ్జుణా
నామ్ । ఇత్యుచే కాఽపిగోపీత్యతి మధురవచోరాశిభిర్గో
పకన్యాప్రేమావేశం ముకుందే విశదమభిదధద్విష్ణు చిత్త
స్సుధస్యః ॥ 3జి

ఇంకొక గోపిక చెప్పచున్నది. సర్వాలంకార భూషి
తుడై కృష్ణుండు వేణుగానముచేయుచు తోడిపిల్లలతో నేగుచు
చున్నాడని యెఱింగి నాకూతురు ఎదుట నిలిచె. వెంటనే
యొడలంతయు జిక్కిపోయి వలయుంబులంత జాత్రె. ఇట్టి రీతిగా

కృష్ణునియందు గోపకలు కావించిన ప్రేమపారవశ్యంబు ననువ
దించిన పెరియార్థ్వరు లకీధన్యులు. 3౬

3. గి. అట్టుక్కు-విశోధ్దు.

(గోవర్ధనాద్రి ప్రశంస.)

శ్లో॥ ప్రత్యబ్ధం గోకులే యద్భవతి దివిషదాంపత్యురారాధనం
తత్ దృష్ట్వాకృష్ణః కదాచి త్తదిదమనుచితం భూధరాయైవ
దేయమ్ | ఇత్యుక్త్వా దాపయిత్వా తదఖిలముపభుజ్యాశు
వృష్టిం గరిష్ఠాం సుత్రాపక్రోధసృష్టామరుణదనుపదం
చత్రమద్రిం దధానః || 3౭

ఇత్యుక్త్వా ప్రాజ్యకీర్తిం దధతమనుపమం దివ్యగోవర్ధ
నాద్రిం స్తోతుం ప్రక్రమ్య నన్దాత్మజహరిచరితం దివ్యభోగ్యం
ప్రశంసక | సాక్షాద్గ్రీష్టేవ దివ్యం సుభగమనుభవం దివ్య
సూక్త్యాప్రయచ్ఛక్ వేదాన్తామ్బోధిమన్దాచలఇవ విలసత్
విష్ణుచిత్తో గతిర్నః || ౩౮

ప్రేపల్లలో బహుదినంబులుగా శరదృతువున దేవేంద్ర
పూజనంబను నొక వాడుకగలడు. అందుకై గోపులందఱు
ప్రతిగృహంబున నుండియు పలువిధంబులయిన భక్షణంబులను
అన్నరాశిని బండి బండిగా నెత్తుకొనిపోయి గోవర్ధన పర్వతంబు
నొంది అచ్చట దేవేంద్రుని పూజించుటయే. ఇట్లు బహుదినం
బుగా జరుగుచునుండె. ఇది యిట్లు జరుగుచునుండ నొకప్పుడు
కృష్ణుడు పరదైవతమయిననే నుండ నొక క్షుద్రదేవతకు పూజ
చేయుటయూ! యని యెంచి కాబోలు ఆపూజను నిలుపదలంచి
యాపూజకు వలసిన సంభారముల సేకరించుచు నున్న గోప

వృద్ధులను చూచి యేదియు తెలియనివానివలె దాని కారణంబు
 నడిగె. వాడును 'కృష్ణా ! నీవెఱుంగవా ? ఇది ప్రతివర్షమును
 జరుగుచున్నదే. గోవులే ధనముగాగల మవకు పచ్చికలకై
 వర్షము ముఖ్యము. అందుకై ఆవర్షాధిపతియైన దేవేంద్రుని
 పూజించుటవాడుక.' అనిరి అదివిని కృష్ణుడు * యోమై స్వాం
 దేవతామతియజతే | ప్ర స్వాయై దేవతాయై చ్యవతే | న పిరాం
 ప్రాప్నోతి, పాపీయా భవతి * అని శ్రుతి. మనకీగోవర్ధన
 పర్వతమే ప్రత్యక్షదేవత. అదియే మనకు గోవులకుం గావలసిన
 పచ్చికలను నీటినిచ్చి కాపాడుచున్నది. అట్టి దీనిని వదలి పరోక్ష
 మున నుండు దేవేంద్రుని పూజించుట యన్యాయము. ఈ
 యన్నరాశినంతయు నీ గోవర్ధన పర్వతంబునకే యర్పించుడు.
 అనెను అది విని గోవులందఱు న్యాయ్యమే యని యొప్పుకొని
 యా పర్వతంబునకే యర్పించిరి. తన పూజ నిల్పినందుకు
 దేవేంద్రుడు కోపించి పుష్కలా వర్తకాది మేఘంబులను వ్రేపల్లె
 యంతయు కొట్టుకొనిపోవునట్లుగా వర్షింపుమని నియోగించె.
 ఈ వర్ష బాధం దాళక వ్రేపల్లెయంతయు తలడిల్లె. అది చూచి
 కృష్ణుడు గోవర్ధన పర్వతంబునెత్తి గొడుగువలె నేడుదినంబులు
 పట్టుకొనియండి గోకులంబును గోవులను అందఱును రక్షించె.
 ఇదీచూచి యింద్రుడు లజ్జించి అశచారక్షాపణము కావించు
 కొనియె. ఈ కథను ప్రదర్శించుచు కృష్ణుని గోవర్ధనాద్రిని
 పదిపాశురంబులచే నుతించిన పెరియార్వారులే ఘనకుంగతి.

3. ౬. [నావలం పెరియ].

(కృష్ణుని వేణుగానవర్ణనము)

శ్లో॥ శ్రుత్వా కృష్ణస్య వేణుధ్వనిమమృతమయం మేనకాద్యపురన్
 స్త్రీసంజ్ఞో ప్రీడాభీభూతో దివి బత విజహా స్వస్వకృత్యం
 విమోహాత్ । పూసగ్రాహీ మృగాఘోష్యచలితదశనో
 భిత్తిచిత్రాయితో భూత్ వృక్షశైచ్చతస్యభాజో మధు
 సుమమకిరక్ సంఘతాః కృష్ణపార్శ్వే ॥ ౩౯

జమ్బూద్వీపే ద్వితీయాద్భుతమిదమహా శ్రావ్యమి
 త్యచ్యుతస్య శ్రీకృష్ణస్యాప్రమేయం మధురమురలికాగాన
 వైదగ్ధ్యముక్తావ । అస్మాదృక్కర్తృశాంతకరణమపి జడీ
 కుర్యతా విష్ణుచిత్రేనాత్యంతశాఘ్య వాచాస్మయహమపి
 కలితస్సాధుగోష్ఠీం ప్రవిష్టః ॥ ౪౦

ఈతిరు మొట్టిలో కృష్ణుని మురళీగానము వర్ణింపబడు
 చున్నది. * శైలోఽగ్నిశ్చ జలాంబభూవ మనయో మూఢాంబ
 భూవుః జడాః ప్రాజ్ఞామాసురగా సుగోపమమృతా మాసుర్మహాశీ
 విషాః । గోవ్యాఘాః సహజాంబభూవురప రేత్వన్యాంబభూవుః
 ప్రభోత్యం తేష్వన్యతమాంబభూవిధ భవద్వేణుక్వణోన్మాదనే*
 అని శ్రీపరాశరభట్టరును శ్రీరంగరాజ స్తవమున ఉత్తరశతకమున
 ననుభవించిరి. అట్టి వేణుగానమును విన్నంతనే రంభోర్వశీమేన
 కాద్యపురసలు సిగ్గువడి తమతమ యాటపాటలను వదలివేసిరి.
 పచ్చిక మేయబూనిన జింకలు కూడ తమ కార్యములను మఱచి
 చిత్రమువలెనుండె. సృక్షములు కూడ ప్రాణమునొంది కృష్ణుని
 ప్రక్కనవచ్చి నిచ్చి పూలవానగురిసె. ఇట్టి కృష్ణుని వేణుగానము

నాలకించు భాగ్యము జంబూద్వీప వాసులకు చేకూరెనని యను
 భవించిన పెరియాళ్వారులు అసాధువులయిన మనలనుకూడ
 సాధుగోష్ఠిలో ప్రవేశింపజేసిరి. (* విట్టుశిత్త విరిత్తమిత్త
 వల్లార్ ..... శాదుగోట్టియుళ్ కొళ్ళప్పడువారే * అను
 నీ తిరుమొట్టియొక్క ఫలశ్రుతిపాశురంబు ననుసరించి దాను
 నకు సాధుగోష్ఠి ప్రవేశభాగ్యము చెప్పబడియె.]

3. 2. [వియపుడుది]

పెరియాళ్వారులు శ్రీ భావంబునొంది
 తల్లిచెప్పరీతిగా చెప్పు తిరుమొట్టి.
 (ఇందు మొదటి శ్లోక మవతారిక.)

శ్లో॥ భక్తేః శృంగారవృత్త్యా పరిణతిరిహ చేజ్జాయతే తహిన్
 పుంస్తవ్యచ్యుత్యా శ్రీ వేషధృత్యా ప్రకథనసరణిః కాచి
 దన్యాదృశీ స్యాత్ । మాతుః పుత్ర్యాస్సఖీనామపి వచన
 విపాత్ ప్రేయసి శ్రీసహాయే స్వప్రేమానిష్కృతిస్సాన్యత్
 ఇహతు మునివరో గాహతే మాతృవేషమ్ ॥ ౪౦

విష్టా ప్రేమప్రకర్షాదధిగతవనితాభావనః స్వామవస్థాంమా
 తుర్వాచా వినక్షా బల మమ దుహితా బాలికైవ
 వ్యాభాషి । శ్రీశే యథానురాగా కథయతి సతతం తత్ర
 భాశ్యజ్ఞచక్రవ్యాముగ్ధా కింను కుయామితి విహితవచా
 విష్ణుచిత్తో గతిర్మే ॥ ౪౧

ఈతిరుమొట్టిలో పెరియాళ్వారు భగవంతునిమీద దన
 కుండు నభినివేశంబును శ్రీ భావనచే ప్రకటించుచున్నారు.
 సమ్మాళ్వారు కులశేఖరాళ్వారు పెరియాళ్వారు తిరుమంగై

యాధ్వార్థు అను పేరు తమతమదివ్యప్రబంధములలో మధ్య
మధ్య స్త్రీభావనతో సాయించిన పాశురంబులు గలవు. అవి
దుహితృవాక్యము మాతృవాక్యము సఖివాక్యంబని మువ్విధం
బులు. ఇచ్చట మాతృవాక్యంబు ననువదించురీతిగా తనకు భగ
వంతునిమీదనుండు ప్రేమను ప్రకటించుచున్నారు. దీనితల్లి తన
కూతురివిషయంబు నీరీతిగా నుడివెనని యీతిరు మొట్టియు
పై తిరు మొట్టియు.

పురుషులుగా నవతరించిన యాధ్వార్థుకీ స్త్రీభావన
యెట్లు గల్గెను? ఏలగల్గెను? అనుశక్తిను పరిహరించును “భక్తేః
శృంగారరీత్యా” అను ప్రధమ శ్లోకము. దీనిభావము. భక్తియే
యొకప్పుడు శృంగారముగా మారుచుగాన నప్పుడు పుంస్తవ
మును వీడుకొని స్త్రీత్వము నాగోపించుకొనుట న్యాయమే.
ఇది యొక యనుభవవైఖరి. ఇట్లుచెప్పట మాతృవచనము
దుహితృవచనము సఖివచనరీతిని మువ్విధంబుగానుండుననిపూ
ర్వమే తెలుపబడియె ఈమూడు నొకప్పుడే యేర్పడవు. ఒకప్పుడు
పుత్రికా వాక్యము, ఒకప్పుడు సఖివాక్యము ఒకప్పుడు మాతృ
వాక్యము అని సమయభేదముననుండును. ఆధ్వార్థులే వక్త. ఇట్టి
వచనన్యాయమున భగవంతునిమీద తమకుండు ప్రేమాతిశయం
బును వెల్లడిల్ల జేయుదురు. ఈదశకంబున పెరియాధ్వార్థు మా
తృవేషంబును ధరించుకొని ఆపెచెప్పనట్లు భగవంతునిమీద తన
కుండు ప్రేమాతిశయంబును అసహ్యచిరహంబును మఱియు
గొన్నింటిని ప్రకటించిరి. విష్ణుదిత్తయను నాకూతురు బాల్య
మేయయ్యు భగవంతునిమీద గాఢానురాగంబుకొండి యెల్ల

ప్పుడును వాని కథలనే చెప్పుచునున్నయది. వానియాయుధంబు లయిన శంఖచక్రాదులయందు సత్యంతవ్యామోహంబు నొంది యున్నది. ఇంతయతిబాల్యముననే ఇట్లు భగవద్విషయంబున ప్రావణ్యముతోనుండు దీనికి నేమింజేసెద. అని తల్లిచెప్పనట్లు అనుభవించిన పెరియార్థ్వారులే మనకు శరణము. ౪౧-౪౨

3. ౮. సల్లదోర్తామరై ప్పియ్తై.

(ఇదియు మాతృవచనమే.)

శ్లో॥ పూర్వావస్థానువృత్త్యా పునరపి వచసా మాతుః—
ఏనాం మదీయాం పుత్రీం కృష్ణో వ్యముష్ణాన్మమ గృహమభవ
చ్ఛోభయా శూన్యమేవ। శ్వశ్రూసై న్నాం యశోదా కిము
బహుమనుతే క్లేశయేద్వా నిజానే బాలా దధో నమన్తే ప్రభ
వతి బహుధైవంబునకా సూరీరీడ్యః ॥ ౪౩

ఈపాశురముంగూడ మాతృవచనమే. మఱియు చెప్పు చున్నది. ఐయో! నాపుత్రికను కృష్ణుడు అపహరించెనే. అందుచే మంచువడిన తామరవలె శోభచెడనదయ్యె నాగృ హము. కృష్ణునిచే నేకాంతముగా నపహరింపబడిన నాకూతురు యశోదకుం గోడలయ్యె. అయ్యో! ఆయశోద తనకుంగిట్టదగని యిట్టికోడలు దొరకినందుకు అతినంతసంబుతో బుజ్జగించునా? లేక పాలుచిలుకుట మున్నగు పనులనిచ్చి కష్టపెట్టునా? నా కూతురియత్త యింటిలో ఆపులమందలు అధికముగా నుండుట వలన ఎల్లప్పుడు పాలు చిలుకుటకే సరిగానుండును. అతిసుకు మారియయిన కృశాంగియయిన యీకూతురు ఇట్టి కఠినకార్య ముల నెట్లుచేయగలదు. ఇట్లు మాతృవాక్యముచే ననువదించి

తనకు కృష్ణపత్నిత్వమును స్థాపించిన పెరియార్థ్వరులను నుతంతము.

ఈదశకంబున నాలుగవపాశురంబగు *ఒరుమగల్ తనై ఎ యుడైయే *అను రసవత్తమయిన పాశురంబును కూరత్తార్థ్వను పరిమపదించినప్పుడు ఉడైయవల్ల చెప్పి యేడ్చిరని పెద్దలు చెప్పెదరు. ఆపాశురముయొక్క అనువాద శ్లోకము:— ఏకామేన సుతామజీజనమహం త్రైలోక్య పూర్ణప్రథాం పుష్టామిస్మ రమామివ, అహరదిమాం రక్తాన్త నేత్రస్వయమే । గామీభిర్యాధ్యకుటుమ్బినీ జనితసత్సుత్రా యశోదాహ్వయా దృష్టా హృష్టమనాః స్మృషాం కిము చరే ద్వైవాహిణీః ప్రకియాః॥ ఇతి॥

౪౩

3. ౯. ఎన్నాదళ్ దేవిక్కు.

[రెండు గోపికలరూపంబును ఆవహించుకొని పరస్పరము రామకృష్ణావతార కథలను నర్తించుట.]

శ్లో॥ శ్రీకృష్ణస్యైవ చేప్తాః కథయితుచుమితోత్సాహభాక్తాః ౭పి గోపీ శ్రీరామస్యైవ చయాః కథయితుమితరేత్యేవ మాస్థాయ గోప్యోః । మూర్తీ, కృష్ణస్య రామస్యచ మధు రకథాః పారిజాతాపహర శ్రీపాదూదానముఖ్యాభిదధ దతులో విష్ణుచిత్తో ౭భినన్దయః ॥

౪౪

శ్రీకృష్ణునిచరితంబులవలె రామునిచరితంబులను కూడ ననుభవింపవలయునని కోరిక వాడమెను అర్థ్వరులకు. అందును వారలగుణంబులను ఒకప్పుడే యనుభవింపవలయునని యిచ్చుగించె. వెంటనే అర్థ్వర్లు రెండుగోపికలవేషంబును

స్వీకరించి ఒక తెమూలముగా కృష్ణనిగుణంబులను, మఱొక తెమూలముగా రామునిగుణంబులను కీర్తించి అతిముదంబు ననుభవించుచున్నారు. ఈ తిరుమొழిలో పాశురములు 1-3-5-7-9 కృష్ణగుణంబులను, 2-4-6-8-10వ పాశురములు రామునిగుణంబులను అనుభవించునట్లు గోపికా వాక్యము చే చెప్పచున్నారు. వివాహాదికాలంబున గొబ్బిత్తుటయనునొక వాడుకగలదుగదా! ఆరీతిననే రామకృష్ణలగుణానుభవము జరుగుచున్నది. కృష్ణుడు ఇంద్రుని పార్థనంబుమీద నరకాసురుని చంపి, వాడు పూర్వమపహరించిన యింద్రుని సమస్తసౌపదలను గైకొని యింద్రున కిచ్చుటకు సత్యభామతోగూడ గరుత్మంతునెక్కి స్వర్గలోకంబునకేగె. అచ్చట నింద్రాణి సత్యకు సర్వోపచారంబులను చేసె. అయినను పారిజాతపుష్పము కేవలదేవార్హమే యని దలంచి దానిని మాత్రము సత్యకునివ్వకుండె. సత్య పారిజాతవృక్షంబును భూమికి నెత్తుకొనిపోవ కృష్ణునివేడె. కృష్ణుండును వలె యని నందనవనంబుచేరి యాకల్పవృక్షమును పెళ్లగించుచు నుండగా యుద్ధమునకువచ్చిన యింద్రుని ఓడించి ఆవృక్షంబును గరుత్మంతు నెక్కించుకొని ద్వారకకు నేగిరి. అనుకథను అనెను కృష్ణగుణంబులను పాడు కన్యక. రెండవపాశురంబున తాటకావధ-పరశురామభంగవృత్తాంబులనియె రామగుణప్రియ. 3వ పాశురమున శిశుపాలవధము రుక్మిణి కల్యాణము, ౪లో కైకేయీ వచనంబుమీద రాజ్యమును వీడి వనము ప్రవేశించుట, 5లో కృష్ణునిరాయబారము భారతయుద్ధ నిర్వాహము, 6లో భరతునకు పాడుకలనిచ్చిన విషయము, 7లో కాళింగనర్తనము, ౮లో శూర్పణఖాంగభంగము ౯లో శకటాసురభంగము

భార్యన భంజన-గోరక్షణ-వేణునాదకథలు, గం లో సేతుబంధన
రావణనధ విభీషణాభిషేకకథలు అను కృమమున రామ
కృష్ణానతారకథలు వర్ణింపబడియె. ఇట్లు అనుభవించిన పెరి
యార్థార్థుల పరమభాగవతోత్తములు శానియాడ దగినవారు.

3. గం. నెటిన్దకరుజ్జుల్

[సీతాదేవియందు హనుమంతుడు గుర్తులను చెప్పటం.]

శ్లో॥ లక్ష్మణాయాం జానకీం ప్రాక్ పనసనుత ఉదీత్యాత్మనో
రామదూతీభావప్రత్యాయనార్థం రఘువరకథితాస్తా అభి
జ్ఞానవాచః! విజ్ఞాప్య క్రోధరామోద్ధతిశమనముఖాః రామ
నామాజ్ఞలీయం దత్త్వా ప్రహర్షయచ్ఛేత్యభిహితవతి
మే విష్ణుచిత్తే దృఢా ధీః ॥

రగి

పూర్వదశకంబున ఒకే సమయంబున రామకృష్ణుల
గుణంబులను అనుభవించి హర్షించిన యార్థార్థుల రామగుణం
బుల నింకయు ననుభవింపదలంచి రావణు డపహరించి యశోక
వనికలోనుండు సీతతో రాముడు చెప్పియంపిన గుర్తులను హను
మంతుడు చెప్పనట్లు ఈ తిరుమొట్టిని సాయించిరి. వివాహానం
తరము పరశురామభంగము మొదలు మారీచునియాక్రందం
బును విని లక్ష్మణుడు సీతను ఎడబాసిపోయినంతవఱకుంగల
కథను చిహ్నముగాదెల్పి, రామనామాజ్ఞితంబయిన యంగులీ
యకంబును సీతకు నిచ్చె మారుతి. సీతయు నద్దానినిసాదరం
బుగా స్వీకరించి తలమీదనుంచుకొని పరమానందంబునందెనఁ.
ఈ తిరుమొట్టిలో 6-వ పాశురంబున కాకాసురవృత్తాంతంబును
మారుతి చెప్పనట్లుగ గలదు. ఇది వాల్మీకిరామాయణంబున

కనబడకుండినను, ఇదియునొకయనుభవప్రకారంబుకాన దోషంబులేదు. ఇట్లు హనుమద్వాక్యమూలముగా రామగుణంబులను అనుభవించిన పెరియాళ్వారులయందు నాబుద్ధి స్థిరంబుగా నుండుగాక.

చూడవపట్టు ముగిసెను.

నాల్గవ పత్తు.

౪. ౧. కదిరాయరమిరవి.

[భగవంతుని అన్వేషించువారు కొందఱుగాను సేవించినవారు కొందఱుగాను తన్ను భాగించుకొని అనుభవించుట.]

శ్లో॥ భాస్వత్సూర్యాయతశ్చిరుచిధరమకుటః పఞ్చహేతీవి
భూషః రామో న్యగ్రోధపత్రే విరచితశయనః కేశవో
మృగ్యతేచేత్ ప్రహ్లాదస్తూయమానః పశుపతిధనురుద్భ
జానః సేతుకారీ సందృష్టోఽదైవధన్యైరితి కలితవచా
విష్ణుచిత్తో గతిర్నః ॥

౪౬

ఒకే సర్వేశ్వరుడు మత్స్య, కూర్మ, వరాహ, నారసింహ, వామన, రామ, కృష్ణాద్యనతారమల నెత్తియున్నాడు. అచటనుండు ధర్మియొకటియే యనుసత్యంబును దెల్పి విలక్షణానుభవంబు కావింపదలంచి యాత్మార్థు ఇపుడు రెండురూపములను ధరించుకొని, ఒక మూర్తిచే భగవదన్వేషణంబును, ఇంకొకమూర్తిచే నిచట నాభగవంతుడు చూడబడియెననియు నీదశకంబున ననుభవించుచున్నారు. వేవెలుంగుతేజంబుగల శ్రీరామచంద్రుం డెచటనయిన చూడబడెనా? అని యన్వేషించు

నట్లు పూర్వార్థము. హిరణ్యాక్షుని నత్తుంబును చీల్చి ప్రహ్లాదునిచే నుతింపబడు నపుడు చూడబడియెనని యుత్తరార్థమున సమాధానము. శంఖచక్రగదాసి శార్ఙ్గాది దివ్యాయుధంబులు గల భగవంతుని ఎచటనయిన చూచితిరా? అని పూర్వార్థము. జనకరాజుని సభలో శివధనువుని విడిచి సీతను చేపట్టు నపుడు నిపుడే చూచితిమని యుత్తరార్థము. ప్రలయకాలంబున జగత్తునంతయు నారగించి పటపత్రంబున పండుకొని యుండు భగవంతుని చూచితిరా? అని పూర్వార్థము. నీలాదేవిని చేపట్టు సప్త ఋషభంబులతో భోరాడి శ్రాంతుడైయుండు కృష్ణుండు చూడబడియెనని యుత్తరార్థము. కువలయాపీడంబును మదపుటేనుగును చంపిన కృష్ణుని ఎచటనయిన చూచితిరా? అని పూర్వార్థము. వానరవీరులతో సేతుబంధంబు గావింప నుత్సుకుండై సముద్రతీర్థంబుననుండు నతండు ఇప్పుడే చూడబడియెనని సమాధానము. ఇట్లు విలక్షణరీతిగా ననుభవించిన పెరియార్వారులే మనకు గురువు.

౪౬

౪. ౨. అలమ్బావెరుట్టా.

(తిరుమాలిరుమ్మేశోలై విషయము.)

శ్లో॥ లోకప్రధ్వంసితోగణహననపటో రిన్ద్రాపూజానిరోధుః
హస్తితాతుశ్చ హస్తపణచణధియో వారుణాస్త్రప్ర
యుక్తాః । పార్థశ్వప్రీణనస్య స్థితిమతివిభవాం బిభ్రతి
శ్రీవనాద్రాప్రేమాణం నిస్సమానం దధదమృతవచా
విష్ణుచిత్తోహి వంద్యః ॥

౪౭

తిరుమాలిరుమ్మేశోలై యను వనగిరిలో శ్రీ సుందర

బాహు పెరుమాళ్లు వేంచేసియున్నారు. అతడెట్టి వాడనిన,
 వినుడు. ముల్లోకరాజులను హింసించుచునుండిన ఖరదూషణ
 రావణాదులను తుదముట్టించినవాడు, వ్రేపల్లెలో బహుదినం
 బుగా నడచుచుండిన ఇంద్రపూజను వారించి గోవర్ధనపర్వతం
 బున కాపూజనిడినవాడు, గజేంద్రుని గాపాడినవాడు, కువల
 యాపీడంబు మదంబునణచినవాడు, వారుణాస్త్రంబును ప్రయో
 గించి కాటడవిలో నీరెత్తి దప్పిగొన్న పాండవుల యశ్వంబుల
 దప్పిని దీర్చినవాడు. ఇట్టి మహిమగల వనాచలంబుననుండు
 భగవంతునిమీద భక్తినిొందియుండు పెరియార్థ్వురులు మనకు
 వంద్యులు.

౪౭

౪. ౩. ఉరుప్పిణినక్కయై.

శ్లో॥ రుక్మిణ్యాం గాఢయాధప్రణయభరితహృత్కాళియాదిప్ర
 హర్తా విధ్వస్తక్షోణిపుత్రో బలిజభుజవనచ్ఛేదనశ్చైద్య
 హంతా | పాశ్చాలీసూత్రక్షీ దశఽదనమదిధ్వంసనో యత్ర
 రాగీ సోఽయం శ్రీకాననాద్రిశ్శరణమితి వదిక విష్ణుచి
 త్తోఽవతాన్యః ||

౪౮

ఇదియు తిరుమాలిరుంశోలై విషయమే. ఈకాండలో
 నుండు భగవంతుడు. రుక్మిణీదేవిమీద ననురక్తుడు, కాళియ
 యమళార్జున ధేనుకాదులను చంపినవాడు, నరకాసురుని తుద
 ముట్టించినవాడు, బాణాసురుని బాహువులను తుత్తునియలుగా
 వించినవాడు, శిశుపాలనిహంత, ద్రౌపదీ మంగళసూత్రంబును
 గాపాడినవాడు, రావణసంహారకుండు, ఇట్టి మహావైభవంబు

గల ననాచలమేమనకుంగతియని యనుభవించిన పెరియార్
త్వారులే మనకుం గతి. ౪౮

౪. ౪. నావకారియమ్.

(తిరుక్కోటియూరు విషయము.)

శ్లో॥ త్సుద్రస్తోత్రం మృషోక్తిం పరవరపరివాదంచయే నాది
యస్తే యేషాం మర్చిక్షకాలేఽప్యతిథిజనసమారాధనా
నిస్సూనానా । తైరాధ్యే తన్నికాయ్యప్రచురమణిరుచి
ప్రోజ్జ్వలే దివ్యగోష్ఠీక్షేత్రే దీవ్యస్తవీశం స్తువతి ముని
వరే విష్ణుచిత్రే స్తుతిర్మే ॥ ౪౯

తిరుక్కోటియూరులోనుండు భాగవతులను గొనియాడు
చున్నారు. ఇటనుండు శ్రీవైష్ణవులు త్సుద్రపురుషార్థంబులను
గోరి నీచులను పొగడరు. కల్లలాడరు, పరులను దూషింపరు.
కఱపుకాలంబునను అతిథులకు అన్నమిడువారు. ఇట్టి మహానీ
యులు పసింపుస్తానమిద్ది. అట్టి భాగవతోత్తముల గృహంబున
నుండు రత్నములకాంతిచే వెలుగుచున్నదీ నగరము. ఇట్టి
దివ్యదేశంబుననుండు సౌమ్యనారాయణపైరుమాళ్ళను నుతించిన
పెరియార్త్వారులను నుతించుము. ౪౯

౪. ౫. ఆతై నాయ్చెన్ట.

(సంసారపాశంబును నిందించుచు భగవత్ప్రేమనుగొనియాడుట)

శ్లో॥ మాతామే మేకలత్రం మమసుత ఇతి దుర్వాసనామూల
తృష్ణాః నిత్యం సంవర్ధయన్తో మృతిమియురిహ యే తే
విషీదన్తి హస్త । హృద్దేశే స్థాపయిత్వా మురరిపుమనఘ

ప్రేమపుష్పార్చనాభిః యే తం సంమోదయన్తే తద్గతా
సుఖపరా ఇత్యుశ్చ సూరీష్యః ॥ గీ०

ఈ తిరుమొట్టిలో భగవద్భక్తులనుగొనియాడుచు తద్వి
ముఖులను నిందించుచున్నారు. ఎవరు యావజ్జీవము నాభార్య
నాపుత్రుడు అను మమకారంబుతో పేరాసతోనుందురో;
వారు చచ్చినయెడల సనేకవిధములయిన యాతనలను అనుభ
వించుదురు అని భగవద్విముఖు నిందనము ఎవరు హృదయంబను
దివ్యదేశంబున మాధవుడను దేవతను ప్రతిష్ఠించి భక్తియనెడి
పుష్పంబును సమర్పించుచునుందురో; వారు ఈ లోకమునను
పై లోకమునను శాశ్వతమయిన సుఖములను అనుభవించుదురు
అని భాగవతప్రశంసనము. ఇట్లుగావించిన యాత్మార్థులను
నుతీతము. గీ०

ర. ౬. కాశుమ్కత్రయైశ్చ.

(భగవంతుని నామంబిడుటయే అందఱకు శ్రేయస్కరంబనుట.)

శ్లో॥ తేతే స్వాత్మీయపుత్రా భవససముఖక్షుద్రవస్తీర్తిప్స
యైవ త్కోదిష్ఠైర్నామధేయైర్విదధతి సహితా తత్తు
హేయం విగేయమ్ । భిక్షాచర్యూఽపి వా స్యాన్మధు
మథనహరేర్దివ్యనామైవ భార్యం సరైర్విత్తుద్వైకానో
మమహృది నియతం విష్ణుచిత్తో విభాతి ॥ గీ०

లోకంబునగొందఱు తమపుత్రులకు ఇంద్రచంద్రవరు
ణాది నామంబులనిడుచున్నారు. వారలకునుపదేశించు దశక
మియ్యది. లోకులారా! మీరేల మీసంతానంబునకు క్షుద్ర

నామంబులనిడుచుచున్నారు? దీనిచే నేమిలాభము. స్వయం ప్రయోజనమా? లేక ఆముష్మికఫలమా? ఈ రెంటికినిలేదు. ఏదో రెండు మూడు కాసులను కూడుకుడ్డలనుగోరి యిట్లు చేయుచున్నారే. ఐయో! ఇదియేమి యవివేకము. మీరీక్షుడ్ర నామంబులకుబహులు భగవంతుని అద్యుతుని కేశవుని శ్రీధరుని పుండరీకాక్షుని మాధవుని గోవిందుని దామోదరుని నారాయణుని దివ్యనామంబులనిడినయెడల మీకు నీలోకంబు నను పైలోకంబునను మేలుచేకూరును. భగవన్నామంబిడినయెడల దాడిద్యముగల్గినను గల్గుగాక. బిచ్చమెత్తియయినను కుక్షిని పూరించుకొనవచ్చునే. స్వరూపవిరుద్ధమయిన నామ కరణంబునుమాత్రము చేయకుండుడు. నరకనాశకుని నామ మిడుటయే మనకు నరకనాశకంబగును. అని యుపదేశించిన యాత్మార్థునామంబున వసించుగాక.

గీ ౧

౪. ౭. తత్తయై మూక్కుమ్.

(దేవ ప్రయాగ విషయము.)

శ్లో॥ గంగాగజ్జేతి వాచా దురితమఖలమప్యశు హస్తాన్యః ప్రతీరే భాగీరథ్యానివాసం విదధతమమరైశ్శమ్భుముఖైర్నతా జ్ఞిమ్ । శ్రీఖణ్డాభిఖ్యపుర్యా అధిపమధిగుణం దైత్య రక్షోగణఘ్నం సంసేవ్య ప్రీతచిత్తో విలసతు హృదయే విష్ణుచిత్తో మదీయే ॥

గీ ౨

శ్రీబదరికాశ్రమ మార్గముననుండు “కణ్డమెన్నుమ్ కడినగర్” అను క్షేత్రంబును దేవప్రయాగమని వ్యవహరింతురు. శ్రీఖండక్షేత్రంబని సుస్కృతనామము. గంగాతీరంబున

నుండు నీదివ్యక్షేత్రంబున పురుషోత్తముండను నామంబుతో
విరాజిల్లుచున్నాడు. ఆ దివ్యదేశవిషయమీ తిరుమొట్టి. ఏదే
నొక నూతిలోనో గోతిలోనో స్నానమునాడుచునుండువారు
గంగ గంగ అని చెప్పినయెడల వెంటనే వారల సర్వపాపంబు
లును బూడిద పాలగుననియునుట యశేషయోక్తిగాదు. — అట్టి
మహాప్రభావపరిపూర్ణమయిన గంగాతీరంబున నిత్యగన్నిధిసేయు
బ్రహ్మరుద్రాదిసేవితుండగు రాక్షసాంతకుని దేవప్రయాగక్షేత్ర
నాథుని అమితగుణసాగరుని భగవతుని సేవించి ప్రీతులయిన
యాత్నార్థునామనంబున విరాజిల్లుగాక. గీ. ౨

౪. ౮. మాదవత్తో.

(1. శ్రీరంగ విషయము.)

శ్లో॥ సాందీపన్యాత్మజన్మానయనమథ పరీక్షిత్సముజ్జీవనం చ
శ్రీవైకుంఠాచ్చతుర్ణాం ద్విజతనుజనుషామాహృతిశ్చేత్య
మూని । అన్యాన్యాశ్చర్యకృత్యాన్యపిచ కృతవతా మాధ
వేనాతిదీవ్యత్ శ్రీరంగం స్తోత్రపాత్రం విదధదనఘవా
గ్విష్ణుచిత్తో గతిర్నః ॥ గీ. 3

ఇది మొదలు మూడు దశకంబులు శ్రీరంగవిషయకం
బులు. అవంతినగరంబున సాందీపనిమునియొద్ద బలరామునితో
విద్యల నభ్యసించిన పిమ్మట గురుదక్షిణగా వేడినవారి యపేక్ష
చొప్పున ప్రభాసఘట్టమున ౧౨ సంవత్సరములకు బూర్వము
మృతినొందినవాని పుత్రునిదెచ్చుట, సూతికాగృహంబున మర
ణించిన బిడ్డలై యేడ్చు బ్రాహ్మణుని ప్రార్థనంబుమీద మహా
లక్ష్మీచే నపహరింపబడియుండు వాని బాలురకు దివ్యలోకం

బుననుండి తెచ్చియిచ్చుట, భారతయుద్ధమున నపాండవాస్త్రంబును బ్రయోగించి చంపిన ఉత్తరాగర్భసింహమును బ్రతికించుట, మున్నగు నాశ్చర్యచేష్టితంబులొసర్చిన భగవంతుడు వసించు శ్రీరంగక్షేత్రమును నుతించిన యాత్మార్థులే మనకుం గతి.

గీ 3

ర. గి. మరవడియై తమ్మిక్కు.

శ్లో॥ వాత్సల్యం భక్తవర్గే నితీశయమిహ ఖ్యాపయన్ భక్త రక్షోఽధ్యక్షే స్వం పక్షపాతం నిరవధిముఃసందర్శయన్, దుష్టవర్గమ్ । కుర్వన్నిర్మూలముచ్చైః కరివరవిషదుద్ధృంసి చక్రస్స దేవః శ్రీరగ్నే సేవనీయో భవగదభిషగిత్యాచి వాన్ సూరీరీడ్యః ॥

గీ ౪

పూర్వము రామావతారమున భరత విభీషణాదిభక్తుల యందు ప్రదర్శించిన వాత్సల్యమును పక్షపాతంబును ఈయర్చావతారంబునంగూడ ప్రదర్శించుచు దుష్టవర్గనిర్మూలనంబుగావించుచు గజేంద్రునియాపదను వారించినవాడు సంసారమహావ్యాధిని బోగొట్టువాడు దేవదేవుడు శ్రీరంగంబున విచ్చేసియున్నాడు సేవింపుడు అని సాయించిన యాత్మార్థులనుతంతము.

ఈ తిరుమొల్లిలో రెండవ పాశురం బతిస్వారస్యమయిన పాశురముగాన దానిని వివరింతము. *తన్నడియార్ తిటత్త గత్తు తామరై యాళాగిలుమ్ శిదకురై క్కుమేల్, ఎన్నడియార్ అగు శెయ్యార్ శెయ్దాకేల్ నన్దు శెయ్దారెప్పర్ పోలుమ్ ... ..* అని పాశురము. దాని యనువాదము;

శ్లో॥ స్వభక్తవిషయే రమాఽప్యభిదధాతి చేద్దూషణం మదీయ
జనతా రమే విరచయేన్న తాదృశ్శ్రుతిమ్ | యది వ్యరచ
యద్భ్రవం సుకృతమేన తచ్చక్ర ఇత్యుశేన్నివ విభీషణ
ప్రవణదృక్ సరజ్జీ గతిః ॥

శ్రీయఃపతి పరమకారుణికుడయ్య తన్నాశ్రయించు
వారలనుకూడ వారలయపరాధంబులనుజూచి అంగీకరింపక
* తానహం ద్విషతః క్రూరాః ఆసురీష్వేవ యోనిషు
క్షీపామ్యజస్ర*మ్మని నిర్దయుడై ప్రవర్తింపసాగును. అదిచూచి
ప్రక్కననుండు కృపామూర్తియైన లక్ష్మి యీ చేతనుని
యనుగ్రహింపదలంచి * కిమేతత్ నిర్దోషః క ఇహ జగతి?
ఇతి త్వముచితైః ఉపాయైః విస్మర్య స్వజనయసి మాతా
తదసి నః * (శ్రీ)గుణరత్నకోశము) అన్నట్లు ఇది యేమివని?
ఈలోకంబున దప్పుచేయని వారొకరయినంగలరా? అను
మొదలయిన ఉపాయవాక్యంబులచే ఘటకకృత్యముచేసి వానిని
తనస్వాధీనము కావించుకొని చేతనుని యంగీకరింపజేయును.
ఆపురుషకారమువలన భగవంతునకుంగూడ తనగుణంబులు
జ్ఞప్తికివచ్చును. వెంటనే యాచేతనుని స్వీకరించును. అప్పు
డును లక్ష్మికి ఒక సంశయముగల్గును 'భగవంతుడు వీనిని
హృదయపూర్వకంబుగా స్వీకరించెనా? లేక నా నిర్బంధ
మనకై స్వీకరించెనా? అని. వెంటనే దానిని పరీక్షింపనొక
యుక్తినిపన్నును 'స్వామీ! నేను విమర్శింపక స్త్రీచాపల్యముచే
ఈచేతనుని విషయంబున ఘటకకృత్యముచేసితిని. ఇదియెంత
పొరబాటు అని యిప్పుడే తెలిసెను. వీడుచేసియుండు దోషం

బులను చూడుడు. ఇంత దోషముగలవారినా యంగీకరించుచున్నారు? వెంటనే వీనిని వదలివేయుడు '—అని భగవంతుని భేదింపసాగును (పరీక్షకై). అది విని భగవంతుడు అనును 'లక్ష్మీ! నీ భక్తులొకప్పుడు తప్పుచేయవచ్చునుగాని నాభక్తులు మాత్రము ఒకప్పుడును తప్పుచేయరు' అని. మఱియు పరీక్షింప లక్ష్మీ వారలదోషంబులనుచూపి నొక్కిచెప్పును. అందుకు భగవంతుడు 'నాభక్తులు అది చేసినను సరియైన పనియే' అని చెప్పును. అని ఇటులనొక సువాదమును పూర్వార్థమున రెండవపాశురంబున సాయించియున్నారు. ఈసువాదమువలన భగవంతుని వాత్సల్యాత్మికయంబును భక్తానుగ్రహ విషయంబున స్థైర్యంబును ప్రకటింపబడును. వాత్సల్యమనగ దోషములను గూడ గుణముగాదలంచుటయేయని పూర్వాచార్యులు. దీనిని శ్రుతప్రకాశికాచార్యులు శరణాగతిగద్యవ్యాఖ్యానమునను శ్రుతప్రకాశికలోను సాయించిరి. సదాచార్యులిట్లు వాత్సల్యార్థమును నిష్కర్షించియుండ, ఆధునికులు కొందఱు పిల్లలలోకాచార్యులు మణివాళిమామునులు మున్నగు వారల శ్రీసూక్తులవలె శ్రుతప్రకాశికాచార్యులు భట్టరు అను వీరల శ్రీసూక్తిని గూడ నిందింప వారంభించియున్నారు. భగవంతుడు, చేతనుల దోషంబులను జూచి శిక్షింపవలసియుండ వానినే గుణంబుగా స్వీకరించెనేని దోషభోగ్యుడని చెప్పబడినట్లయె. ఇట్లయినచో భగవంతుడు మన దోషములను గూడ భోగ్యముగా గైకొనుచున్నాడు గదా యని అందఱును బుద్ధిపూర్వకంబుగా దోషంబులనే చేయ నారంభింతురే. పాపులే యధికమై పోవుదురే.

ఇత్యాది కుచోద్యములం జేసి శుత్రప్రకాశికాచార్యులను దూషింపనారంభించి యున్నారు. ఆవాదంబులకు సిద్ధాంతంబున సమాధానము వినుడు. భగవంతునకుండు కల్యాణగుణంబులలో యనేకములు. వానికి లక్ష్యమైనచేతనుం డెవడని యొకరు నెఱగజాలరు. * నాసా పురుషకారేణ సచాప్యన్యేన హేతునా । కేవలం స్వేచ్ఛయైవాహం ప్రేక్షే కంచిత్ కదాచన * అని యతడే చెప్పియుండుటచే వానికృపకు లక్ష్యము కాగలవా డెవడు? ఎప్పుడు కాగల డని? యొకరయిన నెఱగజాలరు. ఏదో యొకప్పుడు ఏదో యొక వ్యక్తి విశేషంబుమీద వానికృప ప్రసరించును. అప్పుడు వాని దోషంబులనుగూడ గుణంబుగా దలంచును. అని సిద్ధాంతము. ఈ సిద్ధాంతంబున భగవత్కృప నామీదనే ప్రసరించునని యొకరును జెప్ప జాలరు గాన నొకరును బుద్ధి పూర్వముగా పాపము సేయబూనరు. భగవద్గుణ స్వరూపమును చెప్పినంతనే ఏదో మునిగి పోయినట్లు ఇట్లు అల్లరిచేయుట తగదు. అట్లయినచో భగవంతునకుండు ట్లాంతియను గుణవిషయంబునగూడ నిట్లు వాదములను చేయవచ్చునే! 'ట్లాంతిశీలుడయిన భగవంతుడు దండధరుడు కాజాలడని యందఱు బుద్ధి పూర్వముగా పాపములను చేయబూనుదురే' అని. లేదా, ట్లాంతియను గుణమే భగవంతునకు లేదు అని యయినను చెప్పవలయును. అట్లయినచో 'తప్పలకుం దగిన శిక్షను విధించుటయే భగవద్గుణము. కనుకయే * వైషమ్య నైర్ఘృణ్యే న సాపేక్షత్వాత్ * అని బ్రహ్మసూత్రముకూడ వచించియున్నది గదా? ' అని చెప్పవలసివచ్చును. దీని నెవరయిన నొప్పుకొందురా?

వాత్సల్యంబను నొకగుణంబును ఆత్వార్థమును ఆచార్యులును ప్రత్యేకముగా ననుభవించియున్నారు. ప్రకృతపాశురంబున లక్ష్మీనారాయణులసంవాదంబువలన నెఱుంగదగిన విషయం బొకటి గలదు. 'మీరు స్వీకరించిన చేతనుడు దుష్టుడనియె లక్ష్మీ మొట్టమొదట. నాభక్తు లొకప్పుడు దుష్టులుగా నుండరనియె భగవంతుడు. తిరిగియ దుష్టులని ఆగ్రహంబుతో నొక్కి చెప్పె లక్ష్మీ. అట్లయిన దోషభోగ్యుడయ్యెదనని యనియె భగవంతుడు. అనిసంవాద ప్రకారము. ఈసంవాదంబున దోషభోగ్యుడయ్యెదనని భగవంతుడనినది చిట్టచివరి సమాధానము. మొదట నాభక్తులట్లు చేయరని సామాన్యముగా సమాధానము చెప్పి. దానికి లక్ష్మీ సాగ్రహంబుగా దోషంబులను చెప్పి, అప్పుడే దోషభోగ్యుడయ్యెదనని సమాధానము చెప్పవలసినచే భగవంతుడు. ఇక దీనికి గారణంబేమని విచారితము భక్తులు తప్పుచేయరుగాన మొట్టమొదట సామాన్యముగా సమాధానము చెప్పి. ప్రామాదికముగానో అగతిగానో తప్పుచేసినయెడల వానిని నేను దోషంబుగా గైకొననని తనగుణవిశేషంబును ప్రకటించె.

ఈపాశురంబున ఉత్తరార్థమున సాయించిన విభీషణ పక్షపాతులగుడ గమనింప వగును. సముద్రతీరంబుననుండె రాముడు. అప్పుడు విభీషణుడు వచ్చి శరణాబువేడె. వీడు దుష్టుడుగాన స్వీకరింపగూడదని సుగ్రీవాదులు. అదుష్టుడుగాన స్వీకరింపవచ్చునని హనుమాదుడు. ఈరెండుమతంబులను ఖండించె రాముడు * దోషో యద్యపి తస్య స్యాత్ సతా మేతవగర్హితమ్యుని. చూడుతే ! వీడు దుష్టుడు గాడనుట

యేమి? దోషములే యుండనిప్పు. గుణాతిశయంబులు గల్గి
నిట్టివానిని వెదకుచునుండు నాకు నాదోషంబులు హేయము
లగునా? అని. ఇట్లు విశృంఖలంబుగా ప్రవహించు భగవద్వా
త్సల్యంబును ఎవరు అడ్డగింపగలరు. ఈ విషయంబులనంత
'వాత్సల్యార్థప్రకాశిక' అను గ్రంథమున విశదముగా విచారించి
యున్నారము. అచట చూడుడు. (గీర)

ర. ౧౧. తుష్టదైయారై.

[నరక వేదనలువీడ శ్రీరంగనాథుని ప్రార్థించుట.]

శ్లో॥ ప్రాణాస్తే దుర్గతౌ యా అహహ బహువిధా యాతనా
స్సంభవిత్యైః తాస్సోధుం నాహమహః పటుతరకరణైః
స్సాంప్రతం నాథ సర్వమ్ । కైజ్జర్యం తే క్రియాసం
ప్రణీదధదఖలం చైతదాత్మీయచిత్తే శ్రీరక్తాధ్యక్ష రక్షే
త్యభిదధదనిశం మే గతిర్విష్ణుచిత్తః ॥ గీగీ

లోకమున సంసారులందఱకు శరీరవియోగానంతరము
యమకింకర బాధగల్గునని ప్రసిద్ధము. అదిచూచి మనసు
తపించి * స్థితే మనసి సుస్వస్థే శరీరేసతి యోనరః । ధాతు
సామ్యే స్థితే స్మర్తా విశ్వరూపంచ మామజమ్ ॥ తత స్తం
మ్రుయమాణంతు కాష్టసాహాణసన్నిభమ్ । అహం స్మరామి
మద్భక్తం నయామి పరమాం గతిమ్ ॥ * అని వరాహచరమం
బున చెప్పినట్లు ప్రార్థించుచున్నారు. 'శ్రీరంగనాథస్వామి!
నాకు కరచరణాదిసర్వావయవంబులును సరిగానుండు నీ
కాలంబుననే నీకువలసిన కైంకర్యములనంతయుంజేసెద. వాని
నంతయు మీమనంబున నుచుకొనియుండి నాశరీరావసాన

కాలంబున నన్నుగాపాడవలయునని. ఇట్లు ప్రార్థించినయాత్వార్లు
నాకు శరణులు.

* స్వపురుష మభివీక్ష్య పాశహస్తం వదతి యమఃకిల
తస్య కర్ణమూలే । పరిహర మధుసూదనప్రపన్నాన్ ప్రభురహః
మన్యన్మణాం న వైష్ణవానామ్ * కమలనయన వాసుదేవ
విష్ణో ధరణిధరాచ్యుత శంఖచక్రపాణే । భవ శరణమితీర
యన్తి యేవై త్యజ భట దూరతరేణ తానపాపాన్ * ఇత్యాది
ప్రమాణశతంబుల ననుసంధించుచునుండు ఈయాత్వారులకు
నరకభయంబునకు బ్రసక్తియేలేదు. అయినను, ఈ ప్రకృతి
మండలంబుననుండువారందఱును పడవలసిన భయంబుగాన
నిది ఇట్లు ప్రార్థించిరి. (గీగీ)

నాలుగవపత్తు ముగిసె.

అ యి ద వ ప త్తు.

గీ. ౧. వాక్కుత్తాయ్మై.

(భగవంతునివద్ద అనన్యప్రయోజనకైంకర్యరుచిని విన్నపించుట.)

శ్లో॥ నాహం త్వాం స్తోతుమహమ్మత్రిమలినవచాః కింతు
జిహ్వే నవేద త్వత్తోఽన్యం, తత్ప్రణామి ప్రణతవశ హరే
వాచి దోషాన్ క్షమస్వ । నై వాన్నం వస్త్రమిచ్ఛామ్యహ
మిహ, సులభం తత్తు సర్వత్ర నాథ! త్వద్దాస్యం కామయే
తద్వితర కరుణయేత్థ్యాచివాన్ సూరిరీశ్వరః ॥ గీ.౬

ఓయఖిలగుణగణార్ణవ ! బ్రహ్మగుద్రాదులకుంగూడ
 ధ్యానింపనశక్యమైననిన్ను అతి సీచమయిన రసన (నాలిక)
 గల నేను పొగడజాలను అను విషయము సత్యమే. అయినను
 నారసన నిన్నుదప్ప వేటొకరిని ఎఱుగదే. కనుక నిన్నే అగ
 తిగా సుతింపవలసినదై. వాచికదోషంబులను సహింపవలయు
 నని నీకు జెప్పవలయునో.

అదివిని భగవంతుడిట్లు చెప్పదొడంగె 'స్తోత్రముచేయక
 యుండజాలనని చెప్పచు మెల్లగాదాపించి అన్నవస్త్రాది ఫలము
 లనేగదా చిట్టచివర ప్రార్థింపబోయెదవు. ఇట్టిభక్తులు పలు
 వున్నారే. ఇక నీవు స్తోత్రమును చాలించుకొనుము అని.
 దానికి సమాధానము చెప్పచున్నారు * నైవాన్నమిత్యాదిచే.
 స్వామీ! యుద్రఫలములను గోరిరాలేదు. ఈప్రకృతిమండలం
 బుననుండు సంతవఱకు అన్నవస్త్రాది యుద్రఫలములయదిచ్చ
 యుండవలసినదేయయ్య వానిని భగవత్సన్నిధిలోనా ప్రార్థింప
 వలయును. వీడు నాదాసుడను గౌరవంబుచే నీవు ఆఫలములనప్పు
 డప్పుడిచ్చుచునుండవా? కనుక వానినపేక్షించుటయనవసరము.
 అనన్యప్రయోజనమయిన కైంకర్యమునుమాత్రమే ప్రార్థిం
 చెద. దానిని పరమకృపచే ననుగ్రహింపవలయునని ప్రార్థించిన
 యాత్మార్థులను సుతింతుము.

(గీ.౬)

గీ. ౨. నయేకుండతై.

[భగవంతుడు తనియందుండుటచే దుఃఖిరోగాదులకు వెడలి
 పొమ్మనుట]

శ్లో॥ స్వీయా భోగీంద్రశయ్యా కలశజలనిధిస్సిన్ధుకన్యేత్యమిభిః

సాకం పై కుణ్ఠనాథో మమ హృది నిరతస్సూరిభీ రక్ష్య
నూణః । హే పాపవ్యాధి దుఃఖోచ్ఛయ ఝడితి సర
క్షీణమత్ర స్థలం తే ప్రాగ్వనై వాద్య, రక్షాభవదితి
కథయ విష్ణుచిత్తో మదీశః ॥ గీ ౭

పెరియాత్వారులకు విష్ణుచిత్తుడను నామంబుగలదు.
దానికి రెండువిధములయిన విగ్రహములు. (1) విష్ణా చిత్తం
యస్య సః (విష్ణువుమీద మనముగలవారు) అనియు, (2)
విష్ణుః చిత్తే యస్య సః (వీరిమనంబున విష్ణువుండును) అనియు.
అందు రెండవవిగ్రహంబున జెప్పినట్లు విష్ణువు తనమనంబున
నుండుటను ప్రకటించుచున్నారితరు మొట్టిలో. భగవంతుడు
తనశేషశయనంబును క్షీరాబ్ధిని ప్రియమహిషియయిన లక్ష్మీ
దేవిని వీడక వారందఱతోను స్థావరజంగమాదులతోను సదా
వీరిని రక్షించుచుండు శంఖచక్రాదులతోను వచ్చిచేరి నామ
నంబుననే స్థిరవాసమయ్యె. ఇంతకు బూర్వము సానందముగా
నిచటనుండిన పాపవ్యాధిదుఃఖరాసులా! ఇకమీదమీరు ఒక
క్షణమయినను ఇచటనుండ జాలరు. వెంటనే వెడలిపొండు.
ఇప్పుడు నా హృదయస్థితి పూర్వమువలెలేదు. భగవత్సంబంధ
ముచే ప్రబలరక్షణంబుగలిగి హేయగుణంబులంతయు తొలగి
పోయె. ఇక మీకు పాటిపోవుటయేగతి. అని నుతించిన
ఆత్మారులే మనకుంగతి. (గీ ౭)

గీ-3. తుక్కచ్చులైయె.

(తిరుమాలిదుమ్మశోలై విషయము.)

శ్లో॥ స్వామి ! త్వత్పాదపద్మప్రణతినిరతధీస్సౌహ మన్యత్ర

దాస్యం ధ్యాయేయం చేతసా చేదపిచ తదిహ తేవద్య
దాయి శ్రసిధ్యేత్ । శర్వబ్రహ్మేంద్ర ముఖ్యా అపి న భవ
మయవ్యాధివైద్యా వనాద్రిస్వామిః శేషీ త్వమేవేత్య
భిదధతి మునా విష్ణుచిత్తే రతిర్కే ॥ గౌ

క్రింద నాలుగవపత్తులో రెండవ మూడవ తిరుమొట్టి
లో నీదివ్యదేశంబునే యనుభవించియుండియు తృప్తినొందక
తిరిగియు ననుభవించుచున్నారు. ఇపు డిచ్చట నొక విలక్షణ
శాస్త్రార్థంబునుగూడ బ్రకటించుచున్నారు. స్వామీ! నీచరణార
విందంబులమీదే ప్రవణుడైయుండు నేను నీవు రక్షింపలేవని
వేటొకరియొద్ద దాస్యంబొసరింప మనంబున దలంచినను అదియు
నీకవద్యమే. * కిన్తు త్వదగ్రే శరణాగతానాం పరాభవః నాథ
న తేనూహః * (స్తోత్రోరత్నము) అనిరిగదా ! అన్యత్ర
దాస్యమొసరించినను నాకుద్దేశంబయిన మోక్షము గిట్టదు.
బ్రహ్మ రుద్రాదులు త్సుద్రఫలఘ్నులనే యివ్వగలరు. మోక్షము
నివ్వజాలరు. కనుక నీవేశేషి; నీకైంకర్యమే సేయవలయును.
కనుక నీవెప్పుడును నామనంబుననే వసించుచు నుండవలయునని
ప్రార్థించిన యాత్మార్థులమీద నాకు భక్తిస్థిరంబుగానుండుగాక.

ఈ తిరుమొట్టిలో ఆఱవ పాశురంబయిన * ఎరుత్తు
క్కొడియుడై యానుమ్ * అను పాశురము సారమయినదిగాన
దాని ననువదింతము:—

శ్లో॥ నేశానో వృషభధ్వజో నచ పునర్వేధా నచేంద్రో న
చాప్యన్యః కోఽపి జనోఽస్య సంస్మృతీమహారోగస్యవేత్త్యై
షధమ్ । స్వామిః వైద్యమణే మణిప్రభ పునర్జన్మాపనీ

యాధ మాం త్వత్సదైకనివాసినం కురు హరే శ్రీకాన
నాదీశ్వర ॥ అని. (౧౮)

౧-౪. శెన్నియోజు.

(స్వకీయ బ్రహ్మనంద విజ్ఞాపనము.)

శ్లో॥ స్వస్య సావత్త్వీయవర్తెస్సమమపి భగవద్వివ్యహేత్యజ్ఞి-

తత్వాత్ దగ్ధశేషాఘతామవ్యతిశయిత మహాజ్ఞానతాం
చాభిధాయ । దివ్యానందామృతాబ్ధి ప్రపతితహృదయః
స్వప్రబంధం సమాప్తం చక్రే యో భట్టనాథస్స జయతి
ధరణౌ కీర్తిమూర్త్యా సమృద్ధః ॥ ౧౯

ఈతిరుమొట్టిలో నాథ్వాల్లు తానుగోరిన బ్రహ్మనం
దము చేకూరెననుచు ప్రబంధమును ముగించుచున్నారు. తన
కును తనకుంజెందిన సమస్తవస్తువులకును భగవంతునిదివ్యా
యుధంబయిన సుదర్శనంబుచే నంకితంబైయుండుటచే సమస్త
పాపంబులును తొలగిపోయెను. గొప్పజ్ఞానసంపత్తిగల్గెను అని
చెప్పి దివ్యానందామృతసాగరంబున మగ్నులై తనప్రబంధంబును
పూర్తిగావించిన యాథ్వాల్లు కీర్తిమూర్తులై యెల్లప్పుడు జరా
జలుచున్నారు. (౧౯)

శ్లో॥ దివ్యం తస్య ప్రబంధం శ్రుతిశతశిఖరో దక్షదధౌఘగర్భం
ద్రావిడ్యా దివ్యవాచా స్థితమమరవచోఽభిజ్ఞభక్తాను
భూతైః । కాశ్చీస్థోఽణ్ణర్జరామోఽవిబుధపరిషదిఖ్యాత
భూమా కవీంద్రో దైవ్యా వాణ్యా న్యబధ్నాత్ కృతిరిహ
జయతా తేస్యమాచంద్రసూర్యమ్ ॥

కంచి ప్రతివాదిభయభూరిమ్ అణ్ణర్జరాచార్యులవారు రచించిన
శెరియాథ్వాల్ తిరుమొట్టిసారము సమాప్తము.

అంశగ్రంథమాల-పుస్తకసూచి.

36. సభాభుజంగీ సర్వస్వము సటీక	0	6	0
37. తిరుప్పావై సటీక	0	12	0
38. ముకుందమాల సటీక	1	0	0
39. మంచియుపన్యాసములు	0	4	0
40. ,,	0	4	0
41. బ్రహ్మసూత్రములు	0	8	0
42. పూర్వాచార్యప్రభావము మొదటిభాగము	0	12	0
43. సత్తగాధ టీక	1	0	0
44. సత్సూత్రప్రకాశసారనిధి	0	12	0
45. దివ్యసూర్తిప్రభావము	0	12	0
46. యతిరాజవింశతి సటీక	0	12	0
47. నాన్చియార్ తిరుమొట్టిసారము	0	10	0
48. రామానుజపత్రిక			
49. రామానుజపత్రిక			
50. విశేషార్థరత్నమాల	0	14	0

P. B. ANNANGARACHARYA

Conjeeveram

శ్రీ గోపాలకృష్ణావైష్ణవ ముద్రితము, ప్రాతచాకలపేట, మద్రాసు.

Q. H C. T. No. 23. C. 500. 24-12-47.

ప్రకటన.

మదరాస్ దేవరాజమొదలి వీధిలోనున్న
శ్రీమూర్తి కరాలపాటి. రంగనాథయ్య ప్రార్థనానుసార
ముగ వారియొక్క ద్రవ్యసహాయమువల్ల శ్రీవిష్ణుసహస్ర
నామ ఆంధ్రీటీక అచ్చువేయబడుచున్నది. అది, పై ఏప్రిల్
నెలలో ప్రచురింపబడును.

1-3-48.

ఈ సద్గ్రంథ ప్రకాశన సభద్వారా ఇదివరకు ప్రచురింపబడిన తెలుగులిపి గ్రంథముల వివరణము:—

౧. తిరువాయ్మొళి వ్యాఖ్యానమైన భగవద్విషయము-ఈడు ముప్పత్తాతాయీరప్పడి, ౬-వ పత్తు. మూల్యము—ఈ సభలో అన్వయములేని ఇతరులకు 3-0-0

౨. పూర్వాచార్య ప్రభావము. (శ్రీమణవాళ మహామునుల పర్వ న్తపూర్వాచార్యులవై భవము. మూల్యము 1-8-0

3. నిత్యానుసంధేయ స్తోత్రశాలము. మూల్యము 1-4-0

౪. భగవద్విషయము ౭-వ పత్తు. మూల్యము 2-6-0

౫. తత్త్వశేఖరాది రహస్యచతుష్టయము. మూల్యము 1-4-0

౬. పెరియాళ్వార్ తిరు మొళిసారము. 1-4-0

—ఇప్పుడు ముద్రణయంత్రములోనున్న గ్రంథములు—

1. శ్రీదేశికులు సాయించిన పాదుకాసహస్రము.
2. శ్రీవిష్ణుసహస్రనామ ఆంధ్రటీక.
3. భగవద్విషయము ౮-వ పత్తు.
4. ఆంధ్రటీకాతాత్పర్యసహితమైన ముముక్షుప్పడి (తిరుమల తార్థము) మొదలైన రహస్యములు.

ఇట్లు,

G. MUSALAPPAREDDIAR Advocate,
Secretary
SATGRANTHA PRAKASANA SABHA
8, Mullasahib Lane.
G. T. MADRAS.
1-3-43.